

378.1056

ท 365 ค

9.3

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปริญญาโท

ของ

ทัศนีย์ วิชา

28 ต.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

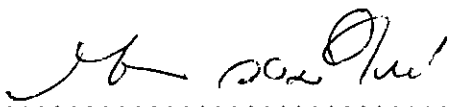
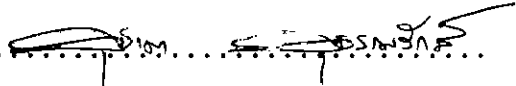
มีนาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

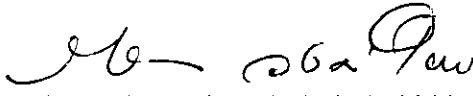
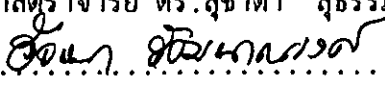
๒ ๕๐๒๒๙

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาใบปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

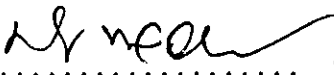
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พงศ์สุวรรณ)

วันที่ . ๗ . เดือน . มิถุนายน . พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา สุธรรมรักษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้า และได้ตรวจแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียนเป็นอย่างดี ตลอดจนความเมตตา ความห่วงใยของท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์ กรรมการสอบ ซึ่งได้ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ เหมวาสินธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ พุฒม รองศาสตราจารย์ภาศวิพรโรจน์ และอาจารย์สั่น มีจันทร์หมาก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้ในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณนักวิชาการทุกท่านที่ปรากฏชื่อในปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ - คุณแม่ อาจารย์ในแผนกการอุดมศึกษาทุกท่าน ตลอดจนพี่และเพื่อน นิสิตวิชาเอกการอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอ จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี และขอขอบคุณบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามได้หมด ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมาได้

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คุณพ่อ - คุณแม่ อาจารย์และสถาบันการศึกษาที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ทัศนีย์ วิญญา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	สมมติฐานของการวิจัย	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	ความหมายและปรัชญาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	13
	พัฒนาการของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย	15
	วัตถุประสงค์และแนวนโยบายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	18
	ลักษณะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	20
	ลักษณะนิสิตและบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์	23
	คุณลักษณะทางวิชาการ	26
	คุณลักษณะส่วนตัว	31
3	วิธีดำเนินการวิจัย	34
	การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	34
	เกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	35
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	35

บทที่	หน้า
การเก็บและรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
การอภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก ก	86
ภาคผนวก ข	99
ภาคผนวก ค	111
ภาคผนวก ง	123
ประวัติย่อผู้วิจัย	127

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้คืน และสมบูรณ์จำแนกตาม สถานภาพ	38
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์และนิสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน	42
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านวิชาการ ตามทัศนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์และนิสิต เป็นรายข้อ	43
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านส่วนตัว ตามทัศนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์และนิสิต เป็นรายข้อ	52
5	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและ เป็นรายด้าน	56
6	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและเป็น รายด้าน	58
7	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์กับนิสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน	59

ตาราง

หน้า

8	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	124
9	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	126

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยนับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งขึ้นมานั้น มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศอย่างใกล้ชิด โดยเบื้องต้นของการจัดตั้งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ก็เพื่อเตรียมคนให้เข้ารับราชการ ซึ่งเป็นช่วงของการเริ่มพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศ เมื่อเข้าสู่ยุคของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาก็ได้เพิ่มบทบาทของการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น จนถึงในปัจจุบันซึ่งประเทศก้าวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Country) นั้น การเตรียมกำลังคนให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่าง ๆ ย่อมมีความสำคัญยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกันนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษา ก็มิได้มุ่งเน้นทรัพยากรบุคคลเพียงด้านปริมาณเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมุ่งเน้นที่การผลิตคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ มีจริยธรรม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของสังคมควบคู่กันไปด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นบทบาทที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องตระหนักและหาแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพของนิสิต นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป (บุณทรี พวงสุวรรณ. 2533 : 1) อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปเป็นหลายระดับ กล่าวคือ ระดับปริญญาตรี มุ่งเพื่อพัฒนานิสิต นักศึกษาให้มีความรู้พื้นฐานทั่วไป มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อมกับเน้นความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงควรเน้นขั้นตอนวิธีสอน การอบรม การจัดกิจกรรม และการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา สำหรับระดับปริญญาโท มุ่งเพื่อการพัฒนางาน คือการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนางาน และการปรับปรุงงาน การจัดการศึกษาในระดับนี้จึงต้องเน้นการค้นคว้า การวิจัย และการแสวงหา

ความรู้ สำหรับปริญญาเอกมุ่งเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การค้นหารูปแบบ และทฤษฎีใหม่ ๆ การจัดการศึกษาระดับนี้จึงเน้นการวิจัยอย่างลึกซึ้งเฉพาะศาสตร์ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. 2535 : 101) แต่ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาระดับใดก็ตาม ภารกิจในด้านการผลิตบัณฑิต ก็ถือเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชน ได้ทำการเปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ที่เรียกว่า บัณฑิตศึกษา ซึ่งจากการศึกษาจากประมวล ชื่อหลักสูตร สาขาวิชาและปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจัดการศึกษาอยู่นั้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และระดับปริญญาเอก (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2537 ก) การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานี้เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาเฉพาะทางที่มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ การศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รวมทั้งการประยุกต์ใช้วิทยาการสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2535 : 13 - 14) จึงเห็นได้ว่าการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ได้มีบทบาทมากขึ้นในการกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และประเทศจะสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ในระดับสูงที่สามารถเข้าใจและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเกิดประโยชน์ต่อการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศได้ (ประยูร จินดาประดิษฐ์. 2534 : 16) ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงควรพัฒนามีสตระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อจะได้เป็นกำลังคนที่มีศักยภาพ สามารถปฏิบัติงานในสาขาต่าง ๆ ด้วยความมีประสิทธิภาพ อันจะนำประเทศไปสู่ทิศทางที่พึงปรารถนาได้ เพราะหากกำลังคน

ระดับนี้ให้ยอนคุณภาพแล้วจะ เป็นการเพิ่มปัญหาให้แก่สังคม เป็นการทลายจิตใจและปิดกั้นโอกาส ในการเจริญก้าวหน้าหน้าที่การงานของผู้จบการศึกษา อีกทั้งเป็นการทลายชื่อเสียงและ เกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนี้ (สาอาง ศรีนิลทา. 2534 : 64)

สมหมาย สุระชัย (2530 : 135 - 136) และสินะระวา ความดี हुई (2531 : 110 - 111) ได้ศึกษาความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบัณฑิตศึกษาสาขาสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ในช่วงปี 2530 - 2539 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านบัณฑิตศึกษามีความเห็น่านิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ อยู่เสมอ มีความสามัคคีและรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม และจริยธรรม มีความกล้าแสดงออก และเป็นตัวของตัวเองด้านวิชาการ มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรู้จริงและรู้ลึกในศาสตร์ ของตน เป็นผู้คิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการ สื่อสารทั้งการอ่าน การฟัง การพูด และการเขียนเป็นอย่างดี ซึ่งกระบวนการที่จะให้ได้มาซึ่ง คุณลักษณะดังกล่าวนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรมีวิธีการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านอาจารย์ นิสิต การเรียนการสอน อุปกรณ์การสอน ตำราเรียนและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพราะองค์ประกอบเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนา องค์ประกอบดังกล่าว ให้มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการศึกษามากที่สุด ทั้งนี้เพราะหาก องค์ประกอบอย่างหนึ่งอย่างใดขาดประสิทธิภาพ หรือเกิดความขาดแคลน ย่อมเป็นปัญหาและ อุปสรรคต่อการจัดการศึกษาหรือไม่สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้

➔ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสถาบันหนึ่ง ที่เริ่มจัดการศึกษา ในระดับบัณฑิตศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2499 ในครั้งที่ยังเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา โดยเปิดสอน

ในระดับปริญญาโทสาขาจิตวิทยาพัฒนาการเป็นสาขาแรก ณ วิทยาเขตประสานมิตร หลังจากนั้น ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ และหลักสูตรการศึกษาชั้นดุษฎีบัณฑิตานสาขา วิชาต่าง ๆ มาโดยลำดับ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 116) ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน ในระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 10 หลักสูตร หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตจำนวน 41 หลักสูตร และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตจำนวน 1 หลักสูตร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2537 ก : 158 - 169) สำหรับในปีการศึกษา 2537 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดสอน หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตจำนวน 4 หลักสูตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2536 ก : 1 - 2) หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตจำนวน 28 หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต เปิดสอนถึง 20 หลักสูตรและเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต 1 หลักสูตร (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. 2536 ข : 1 - 6) เมื่อพิจารณาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตที่มหาวิทยาลัย เปิดสอนแล้ว อาจกล่าวได้ว่ามหาวิทยาลัยได้เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เป็นหลัก โดยมีเป้าหมายในการผลิตบุคลากรระดับมหาบัณฑิตที่มีความสามารถในการจัดการศึกษา ปฏิบัติการทางการสอน การพัฒนาหลักสูตร หรือนัยหนึ่งคือ บุคลากรที่เป็นผู้นำทางการศึกษา (จรรยา ภิรมลบุญย์. 2531 : 1) ซึ่งจากรายงานการประชุมปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรวิชาพื้นฐาน ทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2531 ก : 12) ได้ระบุคุณลักษณะของมหาบัณฑิต ที่พึงประสงค์ว่า มหาบัณฑิตควรเป็นผู้มีความรู้และพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการสร้างองค์ ความรู้ มีโลกทัศน์กว้าง รู้จักเหตุผลของความเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่น รู้จักปรับตัวให้เหมาะสม กับสถานการณ์ใหม่ ๆ เป็นผู้ในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเรียนรู้ และเป็นผู้มีความมุ่งมั่นใฝ่หาวิชาที่ศึกษา

จากการศึกษาของ อรรถินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุCHARมณี (2531 : 79) เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่าในส่วนที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตนั้น นิสิตขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาไทย

มีความวิตกกังวลในการเรียน พื้นฐานความรู้ทางวิชาการ(๓)ในบางวิชา ไม่มีเวลาในการศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้บัณฑิตยังมีทักษะและความสามารถในการเขียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถเขียนสื่อความหมายให้มีความต่อเนื่อง เป็นเรื่องเดียวกันได้และมักมีเจตคติที่ไม่ดีต่องานวิจัย จึงมักหลีกเลี่ยงการอ่านเอกสารหรือตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยเฉพาะวรรณคดีวิจัยหรืองานวิจัยต่าง ๆ นิสิตขาดความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล จึงทำให้ไม่สามารถบูรณาการความคิดของตนเองให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน จึงไม่สามารถสื่อความหมายไปยังบุคคลอื่นในรูปงานวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2531 ข : 25 - 27) ซึ่งสอดคล้องกับ นางลักขณ์ วิรัชชัย (2531 : 29 - 33) ที่ได้รวบรวมปัญหาที่พบในการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และพบว่า นิสิตขาดความพร้อมไม่สามารถทำงานด้วยตนเอง ชอบทำงานตามสั่ง และบางคนขาดจริยธรรมของนักวิจัย ใช้วิธีการบิดเบือนหรือคิดข้อมูลขึ้นเอง หรือใช้วิธีจ้างคนอื่นทำหรือเขียนปริญญานิพนธ์แทน นอกจากนั้นจากการศึกษาของกริสนา นกสกุล เกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (2531 : 68 - 69) พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความรู้ทางสถิติสำหรับการทำวิจัย ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวิจัยและความสามารถในการเขียนรายงานอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (กุลยา ตันติผลาชีวะ และคนอื่น ๆ. 2537 : สัมภาษณ์) เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๔ ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ คุณลักษณะด้านนี้เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามาก อย่างไรก็ตาม นิสิตแต่ละคนนั้นเข้ามาศึกษาด้วยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

บางกลุ่มต้องการมีความรู้ความสามารถมากขึ้น บางกลุ่มต้องการเพิ่มคุณวุฒิ แต่ก็อาจมีนิสิต
 บางกลุ่มที่เข้ามาเรียนโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน หรืออาจต้องการหนีจากสภาพที่ประสบอยู่
 เช่น เบื่องาน หนึ่งงาน เป็นต้น สำหรับกลุ่มที่ต้องการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองนั้น
 มักจะมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนทั้งด้วยการขยันเรียน หมั่นศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้กว้างขวาง
 ด้านวิชาการมากขึ้น โดยการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ เพื่อนำมาคิดวิเคราะห์
 สังเคราะห์ และนำมาอธิบายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์ หรือเพื่อนนิสิต แต่
 อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่เข้ามาศึกษาโดยต้องการเพิ่มคุณวุฒิหรือกลุ่มที่ไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
 จะไม่สนใจในการศึกษาและการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ขาดความกระตือรือร้นด้านวิชาการ
 ไม่สนใจติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ ในสาขาที่ศึกษาหรือต่างสาขา จะศึกษาค้นคว้า
 เฉพาะเรื่องที่อาจารย์สั่ง หรือเรื่องที่ตนสนใจเท่านั้น นิสิตขาดความตระหนักในการเรียนรู้ที่จะ
 เกิดจากการอ่าน ไม่ชอบอ่านหนังสือ ชอบให้อาจารย์แนะนำมากกว่าศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 ขาดลักษณะความคงแก่เรียนเพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เรียน แต่จะเรียนเพื่อคะแนน
 จะเข้าห้องสมุดเมื่อใกล้สอบ อย่างไรก็ตามยังมีนิสิตบางส่วนที่มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์
 ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวิชาการ แต่บางส่วนชอบฟังอาจารย์บรรยายมากกว่า กลุ่มนี้เมื่อ
 อยู่ในชั้นเรียนมักไม่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการเรียน ขาดความตั้งใจ นอกเวลาเรียนมักจะสนทนา
 กับเพื่อนในเรื่องที่ไม่ใช่วิชาการ การสนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการกับอาจารย์
 และเพื่อนนิสิตปฏิบัติกันเป็นส่วนน้อย และเนื่องจากนิสิตพยายามมุ่งเรียนให้จบเร็ว ๆ เพราะอาจ
 มีข้อจำกัดด้านเวลา หรือมีภาระครอบครัว การงาน ทำให้การศึกษาค้นคว้าหาได้ไม่เต็มที่ จึงใช้
 วิธีการคัดลอก หรือดัดแปลงปริญญานิพนธ์ที่บุคคลอื่นทำไว้แล้ว นิสิตขาดทักษะและความสามารถ
 ในการเขียนรายงาน หรือแม้กระทั่งการอ่าน การพูดภาษาไทยเองก็อยู่ในขั้นที่จะต้องได้รับการ
 ปรับปรุง ส่วนด้านภาษาต่างประเทศ นิสิตยังขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งการอ่าน การพูด
 และการเขียน จึงทำให้นิสิตไม่สามารถศึกษาค้นคว้าตำรา วารสาร หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ที่เป็น
 ภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มที่ ทำให้ไม่สามารถติดตามความก้าวหน้าทางด้านวิชาการใหม่ ๆ ได้ทัน

ด้านคุณลักษณะส่วนตัว นิสิตส่วนใหญ่เป็นผู้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีประสบการณ์ด้านการทำงานมาแล้ว บางคนมีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารการศึกษาระดับสูงและส่วนใหญ่นับว่าปฏิบัติงานในสถาบันศึกษา จึงมีลักษณะส่วนตัวในด้าน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเป็นผู้นำ ความกล้าในการแสดงออก การวางแผนในการทำงาน การช่วยเหลือเพื่อนนิสิตด้วยกันอยู่ในระดับดี นิสิตบางคนมีความคิดสร้างสรรค์มากและแสดงออกโดยการเสนอความคิดเห็นที่แปลกใหม่ มีประโยชน์ อาจเนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานมาก่อน แต่ยังมีนิสิตบางส่วนที่มีความต้องการที่จะเรียนให้จบเร็ว ๆ เพื่อประโยชน์ในการนำไปเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง จึงทำให้มีความบกพร่องด้านความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งในการสอบและการส่งงานอาจารย์ การทำปริญญานิพนธ์มักเลือกทำในแนวทางเดียวกัน ขาดความริเริ่มหรือแนวคิดใหม่ที่จะบุกเบิกวิชาการให้กว้างขวางต่อไป นิสิตมีลักษณะความเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ การตัดสินใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ มีลักษณะอะลุ่มอล่วยไม่ได้เด็ดขาด ขาดการวางแผนในการทำงาน ขาดความกล้าในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นของตนเองต่อบุคคลอื่นโดยเฉพาะนิสิตที่เข้ามาศึกษาในปีแรก

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2 ด้าน คือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต เปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณลักษณะที่คาดหวังตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อจะนำผลการวิจัยนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยในการพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นิสิตมีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้ผลิตกำลังคนทางการศึกษาที่มีคุณภาพอีกทั้งสามารถเป็นทรัพยากรบุคคลในระดับผู้นำในการพัฒนาประเทศได้ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์
2. ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์
4. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์
5. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารของมหาวิทยาลัยและบัณฑิตวิทยาลัย ตลอดจนอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณลักษณะของตนเองสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพและสามารถออกไปปฏิบัติงานในฐานะผู้แทนทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 239 คน และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 902 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,141 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพ ได้แก่

2.1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

2.1.2 อาจารย์

2.1.3 นิสิต

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิต

ต่อคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมายหรือสิ่งบ่งชี้ให้เห็นความดีหรือลักษณะประจำ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 187) ในวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะท่าที อุบนิสัย คุณสมบัติ ความสามารถ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.1 คุณลักษณะทางวิชาการ หมายถึง การเอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การเข้าร่วม กิจกรรมทางวิชาการ ทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.2 คุณลักษณะส่วนตัว หมายถึง บุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่แสดงถึง ความอดทน รอบคอบ สุภาพเรียบร้อย ความรับผิดชอบ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ ความซื่อสัตย์สุจริตและความเสียสละ

2. คุณลักษณะที่คาดหวัง หมายถึง พฤติกรรมที่ควรจะมีประจำและปฏิบัติให้เห็นแก่สายตา ของผู้อื่น ในวิจัยนี้ หมายถึง คุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาวัฒนิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งเป็นความคาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิทาง การศึกษาที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถาม

3. คุณลักษณะที่เป็นจริง หมายถึง พฤติกรรมที่มีประจำตัวและปฏิบัติให้เห็นแก่สายตา ของผู้อื่น ในวิจัยนี้หมายถึง คุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาวัฒนิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่แสดงออกให้เห็นปรากฏแก่สายตาผู้อื่น ซึ่งได้มาจากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์และนิสิต

4. หลักสูตรการศึกษามหาวัฒนิต หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนในสาขาวิชาทางการศึกษา ในระดับปริญญาโท ในวิจัยนี้หมายถึง หลักสูตรระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวิชาเอกดังนี้ คือ การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา การบริหารการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว การวัดผลการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา

การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ การศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ศึกษา คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรมศึกษา บรรณารักษศาสตร์ ศิลปศึกษา ธุรกิจศึกษา และภาษาต่างประเทศการศึกษา

5. อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานด้านการให้ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ แก่ผู้เรียนในวิจัยนี้หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานด้านการให้ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้แก่นิสิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ภาคปกติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และปฏิบัติงาน ในปีการศึกษา 2537

6. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในวิจัยนี้หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตภาคปกติ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ในวิชาเอกดังนี้ คือ การประถมศึกษา การมัธยมศึกษา การอุดมศึกษา การบริหารการศึกษา จิตวิทยาการแนะแนว การวัดผลการศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาพิเศษ จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ศึกษา คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรมศึกษา บรรณารักษศาสตร์ ศิลปศึกษา ธุรกิจศึกษา และภาษาต่างประเทศการศึกษา

7. เกณฑ์ หมายถึง สิ่งที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐาน ในการวิจัยนี้ หมายถึง ระดับทักษะต่อคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัวที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวัง และได้มาโดยการใช้แบบสอบถาม ถามทักษะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาแล้วหาค่าเฉลี่ยเพื่อใช้เป็นเกณฑ์

8. ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา หมายถึง บุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์สูง ในวิจัยนี้หมายถึง ผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ เป็นผู้มีความรู้ทางการศึกษาในระดับปริญญาเอก และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาทาง

การศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และเป็นผู้เขียนบทความทางวิชาการ เอกสาร ตำรา หรือทำการวิจัยเกี่ยวกับนิสิตหรือการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
2. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
3. คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์กับนิสิตแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยจําแนกสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ ความหมายและปรัชญาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พัฒนาการของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย วัตถุประสงค์และแนวนโยบายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ลักษณะนิสิตและบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์

ความหมายและปรัชญาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

บัณฑิตศึกษา (Graduate Study) หมายถึง การศึกษาหรือโปรแกรมที่นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นทำให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญอย่างลึกซึ้ง และมีความชำนาญในการวิจัย (Knowles. 1978 : 394 a) หรือหมายถึง การศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งจัดขึ้นสำหรับผู้ที่เป็นบัณฑิตแล้ว เพื่อให้มีความรู้ถ่มลึกในศาสตร์อย่างแท้จริง หรือนัยหนึ่งก็คือ การศึกษาสำหรับบัณฑิต (Heiss. 1977 : 195) การจัดการศึกษาระดับนี้โดยทั่วไปสามารถจัดแบ่งตามประเภทของหลักสูตรเป็น 5 ระดับคือ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงเป็นการศึกษาหลังปริญญาตรี หลักสูตร 1 ปี ระดับปริญญาโท หลักสูตร 2 ปี ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงพิเศษเป็นการศึกษาหลังปริญญาโท หลักสูตร 1 - 2 ปี ระดับปริญญาเอก หลักสูตร 3 ปี และระดับหลังปริญญาเอก (ไพฑูริย์ สินลารัตน์. 2526 : 120)

เนื่องจากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูงที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ความสามารถด้านวิชาการ และวิชาชีพที่ถ่มลึกในศาสตร์ที่ศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจึงควรเป็นการศึกษาที่สร้างความสมดุลระหว่างความเป็นนักวิชาการที่เชี่ยวชาญและความเป็นผู้รู้ (ประชุมสุข อาชวอรุณ. 2523 : 49) ดังหลักปรัชญาการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาที่ระบุว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่ดัดเดี้ยวลึกซึ้ง เพื่อเพิ่มความชำนาญพิเศษ เป็นกระบวนการถ่ายทอดพลังความคิดสืบเสาะแสวงหาวิชาการที่บริสุทธิ์ และพัฒนาบุคคลเพื่อให้มีความเป็นเลิศทางสติปัญญา เป็นนักแสวงหาข้อมูล เป็นนักคิด นักทำ เป็นผู้รู้แจ้ง เห็นจริงในข้อมูลต่าง ๆ (สุมน อมรวิวัฒน์. 2523 : 65) การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงไม่ควรเป็นการศึกษาที่ถ่ายทอดเฉพาะความรู้ แต่ควรเป็นการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดพลังในการคิดและมีความตื่นตัวทางวิชาการ มุ่งสืบเสาะแสวงหาความรู้ทางวิชาการที่บริสุทธิ์อย่างลึกซึ้ง มิใช่มุ่งประยุกต์ความรู้เพียงอย่างเดียว (กานดา ณ ถลาง. 2523 : 51 - 52) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิทย์ วิศทเวทย์ (2523 : 68 - 69) ที่กล่าวว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาควรเป็นการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยอาจารย์และนิสิตจะต้องอยู่ในช่วงต่อพรมแดนของความเป็นจริงและความไม่จริง แล้วพยายามพิสูจน์ให้รู้ว่าจะจริงหรือไม่จริง เป็นการเสนอทฤษฎีเพื่อผลิตความคิด และเน้นการพิสูจน์ที่มาของทฤษฎีหรือที่มาของความจริงมากกว่าการประยุกต์ความคิด และ สวาทอง ศรีนิลทา (2534 : 60) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในแนวลึก เพื่อความรู้ถึงแก่นแท้ของความจริงหรือวิชาการที่ศึกษา เป็นการศึกษาเพื่อความรู้อันลึกซึ้ง และแตกฉานในวิชาการเฉพาะทาง การศึกษาระดับนี้จึงควรปลูกฝังและพัฒนาสมรรถภาพผู้เรียนให้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยเหตุผล อันเหมาะสม มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน ช่างคิด ช่างสงสัย มุ่งสืบเสาะแสวงหาความรู้โดยอิสระ การศึกษาระดับนี้จึงไม่ควรเป็นการขึ้นๆ หรือเอาความจริงมาถ่ายทอด แต่ควรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดพิจารณาใคร่ครวญ ต้องการสืบเสาะ เพื่อการรู้แจ้งเห็นจริงด้วยตนเองมากขึ้น

จากความหมายและปรัชญาการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จึงเห็นได้ว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชาและอาชีพ สามารถค้นคว้าหาความรู้ใหม่ มีความเป็นนักวิชาการและมีความเป็นผู้รู้รอบด้าน อีกทั้งเป็น

การศึกษาเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพโดยการศึกษากันว่า วิจัยเพื่อ
สร้างสรรค์ความรู้ใหม่อันจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

พัฒนาการของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกที่มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์และการเมืองใน ปี พ.ศ. 2477 ภายหลังจากที่ประเทศได้เปลี่ยนแปลงการปกครอง
จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อรองรับการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และผู้นำทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งเพื่อ
เป็นแหล่งเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยในระยะแรกนั้นเปิดสอนระดับ
ปริญญาโท 4 สาขา คือ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และการทูต (ทบวงมหาวิทยาลัย .
2537 ข : 73) ต่อมาใน พ.ศ. 2482 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เปิดสอนระดับปริญญาโทใน
คณะอักษรศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยมิวัตรประสงค์เพื่อฝึกฝนบุคคลเพื่อเตรียมเป็นอาจารย์
ในมหาวิทยาลัยโดยนิสิตผู้เข้ารับการศึกษาดังสอนหนังสือให้แก่นิสิตระดับปริญญาตรีด้วย
(วรรณวิมล ทิพย์ขุน. 2530 : 15 - 16)

ในระยะเริ่มแรกของการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในช่วง
พ.ศ. 2486 - 2503 ทำให้มีความต้องการกำลังคนในระดับสูงเพื่อปฏิบัติงานในสาขา
อาชีพต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก และเพื่อสนับสนุนการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในสาขา
ที่ประเทศกำลังมีความต้องการ จึงมีการขยายการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งจำนวน
สาขาวิชาและสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน ทั้งนี้เพราะการส่งบุคลากรไปศึกษาต่อระดับ
บัณฑิตศึกษาในต่างประเทศจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งความรู้ที่ได้รับอาจไม่
สัมพันธ์กับความต้องการภายในประเทศ ในช่วงนี้จึงมีสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา

เพิ่มขึ้นคือ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และวิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร (วรรณวิมล ทิพย์ขุน. 2530 : 21 - 22)

ต่อมาประเทศไทยได้กำหนดให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็น
แนวทางหรือนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างชัดเจน โดยเริ่ม
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ประเทศไทย
ในขณะนั้นยังขาดกำลังคนในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีในสาขาต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมากจึงจำเป็นต้อง
ขยายการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ระดับ
ปริญญาโท และระดับปริญญาเอก อีกทั้งยังได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้นใน
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อรับผิดชอบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่ได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งมีฐานะเป็นคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่
ด้านบริหาร และประสานงานระหว่างคณะต่าง ๆ ยกเว้นด้านวิชาการซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ
ของแต่ละแผนกวิชา มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ทำหน้าที่กำหนดหลักสูตร ควบคุมการศึกษา
และวิจัย นอกจากการสนับสนุนการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยแล้ว ยังมีนโยบายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา
ที่เปิดสอนเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาที่มีความจำเป็นรีบด่วนคือ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เปิดสอนทางด้านการบริหารและพัฒนา และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) เปิดสอนทางด้าน
วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.
2515 - 2519) การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้พัฒนาไปโดยตลอดและอยู่ในความรับผิดชอบของ
สภาการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งทำหน้าที่ในการวางหลักเกณฑ์เพื่อให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน และเพื่อเร่งรัดให้มีการปรับปรุงมาตรฐาน
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล (วรรณวิมล ทิพย์ขุน. 2530 : 31 -
50)

ใน พ.ศ. 2515 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับการจัดตั้งตามคำสั่งคณะปฏิวัติเพื่อ
ทำหน้าที่กำกับดูแลการศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐโดยเฉพาะ และในปี พ.ศ. 2520
ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ได้รับการยกฐานะเป็นทบวงอิสระ โดยใช้ชื่อว่าทบวงมหาวิทยาลัย
และได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบการปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2520
ให้มีหน้าที่ควบคุมดูแลการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของ
เอกชนด้วย (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2537 ข : 175 - 188) ดังนั้นการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ซึ่งอยู่ในความดูแลของสภาการศึกษาแห่งชาติ จึงได้โอนมาอยู่ในการกำกับดูแลของทบวง-
มหาวิทยาลัยด้วยเช่นกัน ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยได้พัฒนาและปรับปรุงมาโดยลำดับ จนปัจจุบันได้ยึดถือ
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2533 เป็นมาตรฐาน

จนถึงปี พ.ศ. 2537 การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้พัฒนามาโดยลำดับ และได้
ขยายการศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามความต้องการของประเทศ ดังได้กำหนดไว้ในแผน
พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งได้ยึดนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อันเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ ดังนั้นปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ซึ่งเป็นระยะแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้าน
เศรษฐกิจและสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงบทบาท
ของประเทศสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (อนุวรรณ วัฒนพงษ์ศิริ. 2533 : 11)
และด้วยความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกระดับการศึกษา จึงได้มีนโยบายในการ
เร่งรัดการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อให้เพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ
อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)
จึงได้กำหนดเป้าหมายการรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มขึ้น ในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ส่วนในกลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์จะรับนิสิตที่คงที่ในสาขาศึกษาสาส์ตร นิติศาสตร์

และจะเพิ่มเฉพาะในสาขาที่มีส่วนในการพัฒนาอุตสาหกรรม เช่น ภาษาต่างประเทศ การบริหาร ธุรกิจ นิเทศศาสตร์ การบริการท่องเที่ยวและโรงแรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีนโยบายเน้นการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้นในทุกมหาวิทยาลัย/สถาบัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2535 : 221)

จึงเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้เริ่มพัฒนาจากความต้องการกำลังคนในระดับสูงเพื่อเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในสาขาอาชีพต่าง ๆ เป็นสำคัญ จนปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 28 แห่ง เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 17 แห่ง จำนวน 878 หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต 190 หลักสูตร หลักสูตรระดับปริญญาโท 594 หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญาเอก 94 หลักสูตร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 ก : 74 - 75) เป็นสถาบันอุดมศึกษา-เอกชน จำนวน 11 แห่ง จำนวน 24 หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรระดับปริญญาโท 22 หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญาเอก 2 หลักสูตร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 ข : 13)

วัตถุประสงค์และแนวนโยบายของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความรู้ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ พัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นนักวิชาการและมีความเป็นผู้นำ อันจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย นับจนถึงปีพ.ศ. 2537 รวมระยะเวลาได้ 60 ปี และได้มีการพัฒนามาโดยลำดับ โดยในระยะแรกนั้นการจัดการบัณฑิตศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและตอบสนองความต้องการของหน่วยราชการต่าง ๆ เป็นสำคัญ โดยเน้นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาและคุณภาพของอาจารย์และแผนงานวิจัย อีกทั้งเพื่อเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการภายในประเทศ และเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสังคมไทย (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2525 : 1 - 5)

ตั้งที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งอยู่ใน
ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ไว้ 4 ประการคือ (ทบวงมหาวิทยาลัย,
2524 : 1)

1. ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน
นั้น ๆ ได้เปิดสอนในชั้นปริญญาตรี โดยมีผลงานที่ดีมาแล้ว หรือ
2. ส่งเสริมหลักสูตรที่ประกอบด้วยสาขาต่าง ๆ จัดโดยคณะกรรมการจากภาควิชา
ต่าง ๆ หรือ
3. ส่งเสริมหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะของสถาบันที่ตั้งขึ้น เพื่อจัดการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา
4. เป็นการสนับสนุนการผลิตอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการชั้นสูงขึ้นบัณฑิตศึกษา
ให้สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ
ประเทศ

ในระยะต่อมา การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้พัฒนาขึ้นตามความพร้อมและ
ศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนระดับสูงในการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากขึ้น เนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5
และฉบับที่ 6 ได้เน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้สูงขึ้น ดังนั้น
จึงต้องยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพทางการสอนของคณาจารย์ให้สูงขึ้น พร้อมทั้งมีนโยบาย
ในการสนับสนุนการขยายงานบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชนที่มีศักยภาพเหมาะสม
และมีความพร้อมเพื่อผลิตบัณฑิตตามความต้องการในการพัฒนามหาวิทยาลัย ตลอดจนส่วนราชการ
และธุรกิจเอกชนดังกล่าวบรรยายของสุบิน ปิ่นขยัน เรื่องนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาในการประชุมและสัมมนาทางวิชาการของที่ประชุมคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยทั่วประเทศ
ครั้งที่ 5 วันที่ 28 พฤศจิกายน 2530 (บุญสรวง บุญศิริ. 2531 : 4) ที่ได้กล่าวถึง
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดังนี้ 1) เพื่อการพัฒนากำลังคนในภาครัฐบาล

- 2) เพื่อพัฒนากำลังคนในภาคธุรกิจเอกชน 3) เพื่อพัฒนากำลังคนในสถาบันอุดมศึกษา
4) เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย 5) เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของรัฐและสงวน
เงินตราต่างประเทศ โดยใช้วิธีการผลิตกำลังคนและเทคโนโลยีเพื่อใช้เองภายในประเทศ

งานปัจจุบันซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.
2535 - 2539) การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเน้นการสร้างขีดความสามารถในการวิจัย
และการพัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดขึ้นภายในประเทศ และเน้นการพัฒนาคุณภาพอาจารย์และ
บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความสามารถในการวิจัยเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานกฤษฎีกา
2535 : 72 - 74)

จึงเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้มีการเปลี่ยนแปลง
และพัฒนาตามความต้องการของประเทศในขณะนั้นเป็นสำคัญ แต่ที่ถือเป็นวัตถุประสงค์หลักคือ
การผลิตบุคลากรในระดับสูง ในสาขาที่ประเทศกำลังต้องการ เพื่อให้สามารถพัฒนาคน พัฒนางาน
และสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ประเทศชาติในทิศทางที่กำหนดไว้

ลักษณะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาที่มีความแตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่น
และถือได้ว่าเป็นการศึกษาสำหรับพัฒนาบุคคลสู่งานวิชาการและงานวิชาชีพในระดับสูงอย่าง
แท้จริง พญูรย์ สีนลรัตน์ (2526 : 117 - 118) ได้จัดแบ่งการศึกษาระดับบัณฑิตออกเป็น
2 สายคือ

1. สายวิชาการ (Academic) มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรทางการศึกษา คือ
ผู้สอนในมหาวิทยาลัย (College Teacher) ผลิตนักวิจัยหรือนักวิชาการ (Researcher
or Scholar) เน้นหนักในเรื่องความรู้ทางวิชาการ การบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ และ
การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าในวิชาการด้านต่าง ๆ

2. สายวิชาชีพ (Profession) คือการผลิตผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการเฉพาะเรื่อง (Specialist) ที่สามารถปฏิบัติงานในสาขานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น มีลักษณะหรือแนวคิดซึ่งเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาที่ทำให้การศึกษาระดับนี้แตกต่างจากการศึกษาในระดับอื่น 4 ลักษณะคือ

(วิจิตร ศรีสอ้าน. 2525 : 9 - 14 ; พจน์ สะเพียรชัย. 2534 : 50 - 51)

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ เพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างแท้จริง

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการวิจัยค้นคว้า (Research Oriented) โดยให้ผู้เรียนรู้จักการวิจัยค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่ ซึ่งลักษณะนี้สำหรับในประเทศไทยเห็นว่ายังจำเป็นอยู่มาก และมหาวิทยาลัยในประเทศไทยอังกฤษในหลายสาขาวิชายังเน้นด้านการวิจัยมาก โดยยินยอมให้ผู้จบปริญญาตรีเกียรตินิยม ทำการวิจัยค้นคว้าอย่างอิสระเพื่อนำไปเป็นผลงานในระดับการศึกษาระดับมหาบัณฑิตหรือดุษฎีบัณฑิตได้

3. เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นเรื่องวิชาชีพโดยเฉพาะ (Professionalization) หรือเพื่อผลิตนักวิชาการวิชาชีพชั้นสูง หรือผู้ชำนาญการในวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ

4. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างนักวิชาการที่มีระดับความสามารถทางวิชาการสูง (Scholarship) หรือเพื่อเป็นผู้นำทางวิชาการสาขาของตนได้ โดยมีลักษณะของความเป็นนักคิด มีความสนใจใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดอิสระกว้างขวางบนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักวิชาและเหตุผล

ในการจัดหลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มักจะปรากฏลักษณะทางด้านความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การค้นคว้าวิจัย และความเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักสูตรเสมอ แต่ในบางหลักสูตรที่ต้องการเน้นการค้นคว้าวิจัยก็อาจใช้ลักษณะการวิจัยเป็นฐาน

โครงสร้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาเป็นสำคัญ (วิจิตร ศรีสอ้าน. 2525 : 13 - 14)

สำหรับการจัดการบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2536 (2536 : 3) ได้กำหนดหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต การจัดหลักสูตรมี 2 แผน คือ

แผน ก. นิสิตต้องเรียนรายวิชาอย่างน้อย 21 หน่วยกิต และต้องทำปริญญานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรต้องไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

แผน ข. นิสิตต้องเรียนรายวิชาอย่างน้อย 21 หน่วยกิต เรียนรายวิชาเกี่ยวกับประสบการณ์วิจัยอย่างน้อย 6 หน่วยกิต เรียนรายวิชาที่เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 3 - 6 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรต้องไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต ในแผน ข. นิสิตไม่ต้องทำปริญญานิพนธ์

หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่วนใหญ่ใช้หลักสูตรแผน ก. แต่มีบางวิชาเอกที่ใช้แผน ข. คือวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ วิชาเอกภาษาศาสตรศึกษานาฏศิลป์ วิชาเอกภาษาอังกฤษในภาคพิเศษ (อุไร สังขันธ์. 2537 : สัมภาษณ์) และวิชาเอกการบริหารการศึกษานาฏศิลป์ (ประสพ แสนคำเครือ. 2537 : สัมภาษณ์) จึงเห็นว่าหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นหลักสูตรที่นอกจากจะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพโดยเฉพาะแล้วยังมุ่งให้ผู้เรียนสามารถวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนาให้เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพในระดับสูงอีกด้วย

สำหรับหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ได้กำหนดให้นิสิตที่มีพื้นฐานความรู้ต่างกันเรียนรายวิชาต่างกันคือ

นิสิตที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ต้องเรียนรายวิชาไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

ส่วนนิสิตที่มีวุฒิระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า ต้องเรียนรายวิชาน้อยกว่า
12 หน่วยกิต และทำปริญญานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

จึงอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต เป็นหลักสูตรที่เน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาให้
ดุษฎีบัณฑิตมีความเป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง นิสิตจึงต้องทำปริญญานิพนธ์ ทั้งนี้เพื่อ
ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2534 : 22 - 23)

ลักษณะนิสิตและบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์

จากหลักปรัชญาและลักษณะการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จะเห็นได้ว่าการศึกษาน
ระดับนี้ มุ่งพัฒนาตัวผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ และ
บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับนี้ ย่อมจะเป็นมันสมองอันเป็นกำลังสำคัญที่จะนำประเทศชาติ
ไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง และจะเป็นผู้นำหรือผู้ชี้นำของสังคมได้อย่างแท้จริง สถาบันอุดมศึกษา
ที่สามารถจัดการบัณฑิตศึกษาได้อย่างกว้างขวางและมีคุณภาพ สถาบันนั้นย่อมจะมีความสำคัญต่อ
ประเทศชาติเป็นอย่างมาก (สุธรรม อาริกุล. 2534 : 21)

ดังนั้นในการจัดการบัณฑิตศึกษาสิ่งที่สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญประการหนึ่งคือ
นิสิตผู้เข้ามาศึกษา ซึ่งถือเป็นวัตถุดิบของกระบวนการผลิตในระบบบัณฑิตศึกษา (ประกอบ คูปรัตน์.
2527 : 209) ซึ่งหากนิสิตผู้เข้ามาศึกษามีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่ไม่พร้อมในการศึกษาย่อมเป็น
อุปสรรคในการพัฒนาให้มีคุณภาพดังที่สถาบันอุดมศึกษาได้มุ่งหวังไว้ นิสิตอาจศึกษาไม่จบหลักสูตร
ต้องออกกลางคัน หรืออาจถูกคัดชื่อออกเนื่องจากใช้เวลาในการศึกษาเกินหลักสูตรกำหนด หรือนิสิต
เรียนสำเร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดในหลักสูตร ทำให้เกิดความสูญเปล่าทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่าย
ดังนั้นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจึงควรมีลักษณะของความเป็นนักวิชาการ คือ เป็นผู้รู้ลึกและรู้รอบ
ในศาสตร์ที่ศึกษาอยู่และควรมีความรู้ในศาสตร์สาขาอื่นด้วย เพื่อจะช่วยให้ความรู้ในศาสตร์ที่ศึกษา

อยู่นั้นสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือนำมาใช้ประโยชน์ที่กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ควรเป็นผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อขยายองค์ความรู้ให้กว้างขวางขึ้น เป็นบุคคลที่ไม่อึดในความรู้ คือ หมั่นศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอทั้งการอ่านและการฟัง สามารถแสดงความคิดเห็นหรือความรู้ต่อบุคคลอื่นได้ มีความสามารถในการนำหลักวิชาไปประยุกต์ใช้ได้ มีความคล่องตัวและฉับไวในการปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความรู้ให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์เสมอ เป็นผู้ไม่ติดยึดติดในความคิดเห็นของตนเพียงผู้เดียว อีกทั้งควรเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมของนักวิชาการคือ ซื่อสัตย์ ฉลาด ยุติธรรม มีความศรัทธาต่อบุคคลอื่น และใช้วิชาการเพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคม (สุมน อมรวิวัฒน์. 2533 : 187 - 189)

ส่วนลักษณะบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์นั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้กำหนดนโยบายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของมหาวิทยาลัยว่า มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและพึ่งตนเองได้ มีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ พัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ สามารถรับรู้สิ่งใหม่ได้รวดเร็ว มีโลกทัศน์กว้าง เป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม รับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตและสังคม มีจรรยาบรรณวิชาชีพและดำรงตนอย่างเป็นแบบอย่างที่ดี (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2535 : 76 - 77)

ประชุมสุข อาชวอรุณ (2523 : 49, 60) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ควรเป็นผู้มีความเป็นนักวิชาการและมีความเป็นผู้นำอยู่ในตนเอง อีกทั้งเป็นผู้มีวุฒิภาวะสูงมีความเข้าใจและปรารถนาในการบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ต่อสังคม พญายุย์ สีนลรัตน์ (2527 : 80 - 84) ได้ให้ความเห็นว่า ครุศาสตรมหาบัณฑิต ควรเป็นนักวิชาการเชิงปฏิบัติ (Practical Scholar) คือ มีความสามารถในการทำวิจัยและการสอน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ รู้จักค้นหาความรู้ สามารถประเมินและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ตลอดจนมีความตระหนักในเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและสามารถหาทางออก หรือเสนอแนวทางแก้ปัญหาให้แก่สังคมได้

สิบบนที่ เกตุทัต (2536 : 309 - 310) ได้ให้ความเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้นำและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ต้องเป็นบุคคลที่เก่งและดี มีความเข้าใจต่อสภาพแวดล้อมในระดับโลก อีกทั้งต้องเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ และเป็นพลโลกที่ดีด้วย ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติพื้นฐาน ที่สำคัญ 6 ประการคือ

1. รู้ลึกและใฝ่รู้ในวิชาการและวิชาชีพที่ได้ศึกษาและปฏิบัติ สามารถโยงความรู้ที่ได้รับจากตำราและทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้ และสามารถประเมินผลการปฏิบัติโยงสู่หลักวิชาการ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงทั้งการปฏิบัติและหลักวิชาให้สามารถสนองคุณภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

2. รู้รอบและใฝ่รู้รอบ ทั้งในวิชาการพื้นฐาน ศิลปะ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตามธรรมชาติ มีความเข้าใจในปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งสามารถโยงความเกี่ยวเนื่องระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมได้

3. รู้ภาษาไทยดี ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ ความรู้ลึก ความคิดเห็นของตนเองต่อบุคคลอื่น และสามารถเข้าใจในการถ่ายทอดความหมายจากบุคคลอื่น และจากสื่อมวลชนได้

4. รู้ภาษาต่างประเทศพอใช้ เพื่อให้เข้าใจถึงวิชาการ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของชนชาติอื่นนอกเหนือจากวิถีชีวิตของไทย ซึ่งจะทำให้เป็นคนใจกว้าง ดังนั้นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา จึงควรรู้ภาษาอื่น พอใช้การได้อย่างน้อยหนึ่งภาษา

5. เป็นผู้ดำรงชีวิตด้วยความพอดี ลดความเห็นแก่ตัวและละอับ ซึ่งจะทำให้มีความเข้าใจเห็นใจผู้อื่นและธรรมชาติมากขึ้น อีกทั้งเป็นการฝึกนิสัยให้รักผู้อื่น และรักธรรมชาติ

6. มุ่งทำงานด้วยใจรัก ด้วยสมอง ด้วยฝีมือ ขยันหมั่นเพียรและประณีต

จากที่กล่าวข้างต้น ทั้งจากเป้าหมายและนโยบายของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ได้ให้ความสำคัญในคุณลักษณะที่พึงมีพึงปฏิบัติของนิสิตและผู้สำเร็จ

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่หลากหลาย และหลายแง่มุม ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวล้วนแต่เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลทุกคนในสังคมพึงมีพึงปฏิบัติ โดยเฉพาะนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูง ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต หากนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้มีคุณลักษณะดังกล่าว เป็นคุณลักษณะประจำตน หรือได้ประพฤติปฏิบัติอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญและสามารถปฏิบัติงานในสาขาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป คุณลักษณะดังกล่าวสามารถจัดกลุ่มเป็น 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ซึ่งจะได้นำเสนอในแต่ละคุณลักษณะ ดังนี้

คุณลักษณะทางวิชาการ

คุณลักษณะทางวิชาการ เป็นคุณลักษณะประการหนึ่งที่สำคัญสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จากการศึกษาของประมาณ วุฒิพัฒน์ (2528 : 107 - 113) พบว่า การไม่เข้าใจสิ่งที่อาจารย์สอน การอ่านตำราภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ เขียนบรรยายไม่เก่ง ความล้าช้าในงาน การเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน การทำงานส่งไม่ทันตามกำหนด มีความสัมพันธ์กับการออกกลางคันของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนั้นจากการศึกษาของ อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุCHARมณี (2531 : 97) พบว่า นิสัยในการเรียนของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาโทในทางบวก และเป็นตัวพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงตัวหนึ่งในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาโท และผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า นิสิตต้องมีความตั้งใจงานการเรียน ชยัน มีนิสัยในการเรียนที่ดี กล่าวคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

ตนเอง ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง มีการตัดสินใจที่แน่นอนในการทำงาน มีการวางแผนการเรียน รู้จักจัดระบบการเรียนและการทำงาน เอาใจใส่หมั่นทบทวน และค้นคว้าเป็นประจำ รู้จักแบ่งเวลา มีวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ การเรียนในระดับปริญญาโท จึงจะประสบความสำเร็จ

กานดา ณ กลาง (2529 : 199) ได้ให้ความเห็นว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาควรเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการอ่าน การค้นคว้า การวิเคราะห์ และติดตามความก้าวหน้าด้านวิชาการอย่างไม่หยุดยั้ง นอกจากนั้นควรเป็นบุคคลที่ช่างสงสัยอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถด้านการคิดอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง สามารถวิเคราะห์มูลเหตุต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวิชาการ ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นแก่บุคคลอื่นให้เข้าใจได้ อีกทั้งสามารถโต้แย้งหรือสามารถทำให้ความคิดนั้นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นได้ (กุสุมา รัชมณี. 2527 : 137 - 138)

ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ แก้วตา คณะวรรณ (2530 : 3 - 4) ที่ว่า นิสิตระดับปริญญาโท โดยเฉพาะหลักสูตรทางการศึกษาที่เน้นผลิตผู้นำในการพัฒนาการศึกษาของประเทศควรเป็นบุคคลที่มีความแกร่งกล้าและรอบรู้ในเรื่องการเรียนการสอน รู้จักสร้างหรือหาวิธีแก้ปัญหายุทธศาสตร์ทางการศึกษา มีความสามารถในการทบทวนวิจัย และกระตือรือร้นในการค้นหาวิธีแก้ปัญหายังทั้งเป็นผู้ใฝ่รู้โดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มุ่งฝึกคิด ฝึกโต้แย้งด้วยเหตุผลทางวิชาการกับทฤษฎีที่บุคคลอื่นนำเสนอ

จากรายงานการสรุปผลการประชุม เรื่องการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงลักษณะนิสิตบัณฑิตศึกษาว่า นิสิตมักไม่มีความพยายามมากพอในการทำงานตามที่อาจารย์สั่งให้สำเร็จ ไม่ทราบวิธีวิเคราะห์ข้อมูลถึงแม้ว่าอาจารย์จะชี้แหล่งหรือเอกสารที่ควรศึกษาให้แล้ว ไม่สามารถประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาแล้วไปใช้ได้ ชอบศึกษาด้วยวิธีการฟังคำบรรยายจากอาจารย์มากกว่าวิธีการใหม่ ๆ นิสิตอ่านและใช้รายงานการวิจัยไม่เป็น ความรู้ด้านภาษาอังกฤษไม่ดีจึงศึกษาเอกสารภาษาอังกฤษไม่ได้ พื้นฐานการศึกษาไม่ดีพอใช้ดัชนีทางการศึกษาและหนังสืออ้างอิงไม่เป็น ใช้ห้องสมุดอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

(เทพบุรุษ สีนลาภรัตน์. 2523 : 3 - 4) นิสิตบางกลุ่มเข้ามาศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

เพราะคำนิยมของสังคมไทยให้ความสำคัญกับปริญญาบัตร จึงทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อใช้ปริญญาบัตรเป็นใบเบิกทางไปสู่ตำแหน่งและหน้าที่การงานที่สูงขึ้น นิสิตจึงเรียนเพียงเพื่อให้ผ่านงานวิชาที่กำหนดไว้เท่านั้น และมีพฤติกรรมด้านการศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับต่ำ นิสิตบางคนให้บุคคลอื่นทำรายงานแทน หรือใช้วิธีการลอกเลียนและดัดแปลงผลงานที่บุคคลอื่นทำไว้เพื่อส่งอาจารย์ให้พอพ้นตัวเท่านั้น จึงทำให้นิสิตขาดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาอย่างลึกซึ้ง และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้ประโยชน์แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (ประยูร จินดาประดิษฐ์, 2534 : 17 - 18) จากการศึกษาของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2525 : 41) พบว่าปัญหาคrucialของการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับนิสิตคือ นิสิตขาดทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขาดความมั่นใจในตนเองและนิสิตไม่มีบทบาทในการเรียนการสอน เนื่องจากมีพื้นฐานความรู้ทางวิชาการไม่ดีพอ

สุนีย์ ช่างเจริญ (2526 : 148 - 152) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ใน 4 สถาบันคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในการทำงานกลุ่มตามที่อาจารย์มอบหมาย การศึกษาเป็นลักษณะแข่งขันกัน ต่างคนต่างเรียนและต่างคนต่างค้นคว้า การแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการยังมีไม่มาก นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีความคิดเห็นสูง ในด้านความสามารถในการวิจัย ความสามารถในการนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ ความสามารถในการศึกษาและติดตามความรู้ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการอยู่เสมอ ความสามารถในการแสวงหาความรู้และการถ่ายทอดความรู้ การแสดงความคิดเห็นของตน ทางด้านการพูดและการเขียน ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ในการทำงาน และความรู้ความเข้าใจในปัญหาของสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักจะสนใจงานวิจัยเกี่ยวกับงาน (อาชีพ) ต่าง ๆ และมักจะนำปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาสนทนากันมากกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สมหมาย สุระชัย (2530 : 130) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้นและทุ่มเทเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอย่างจริงจัง คาดหวังเพียงปริญญาเพื่อยกสถานะภาพส่วนตัว ขาดความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินในการศึกษาค้นคว้า ขาดทักษะในการสื่อสารทั้งการอ่าน การฟัง การพูดและการเขียน รวมทั้งขาดความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สันธะวา คามดิษฐ์ (2531 : 107) ที่ได้ศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาศาสามนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบางส่วนเข้ามาศึกษาเพื่อต้องการเพิ่มคุณวุฒิตามตำแหน่งใหม่มากกว่าที่จะมุ่งนำความรู้ไปเรียน นิสิตที่เรียนต่อเนื่องจากระดับปริญญาตรีมักขาดประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนเพื่อมุ่งรับปริญญาเพียงอย่างเดียว นิสิตขาดทักษะและความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ขาดความกล้าในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนิสิตกับอาจารย์ นิสิตกับนิสิตด้วยกันมีน้อยเกินไป คุณภาพของผู้สอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทำให้เป็นปัญหาในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ได้ แต่จากการศึกษาของสมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์ (2532 : 168) ได้ศึกษาพบว่านิสิตบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาพลศึกษาใน 3 สถาบันคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความรับผิดชอบและความตั้งใจจริงต่อการเรียน ความรู้พื้นฐานของนิสิตบัณฑิตศึกษาในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิตและความกระตือรือร้นในการเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ประนอม ภูมิรัตนจรินทร์ (2533 : 155) ได้ศึกษาพบว่า ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาอุดมศึกษานั้น ได้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การปรึกษาและวางแผนการเรียนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา การมีวินัยในตนเองในการทำงานทุกอย่าง การเตรียมพร้อมในการเรียนโดยการศึกษา ค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน เข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนจะขอคำแนะนำจากผู้อื่น

ศรีรัตน์ ศรีกรรณแก้ว (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มีรูปแบบการใช้ชีวิตนิสิตบัณฑิตศึกษา 6 รูปแบบคือ 1) กลุ่มวิพากษ์มีลักษณะชอบวิพากษ์วิจารณ์ กล้าแสดงความคิดเห็น 2) กลุ่มสนใจอาชีพ มีลักษณะเรียน โดยมุ่งศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพในอนาคต 3) กลุ่มสนใจเล่นเรียน มีลักษณะชอบคันคว้าและทุ่มเทเวลาเพื่อการศึกษาเป็นสำคัญ 4) กลุ่มมนุษยสัมพันธ์ มีลักษณะชอบทำงานหรือกิจกรรมของชั้นเรียนเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานตามลำพัง 5) กลุ่มทำงานเพื่อส่วนรวม มีลักษณะให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม และชอบช่วยเหลือผู้อื่น 6) กลุ่มอัตตา มีลักษณะชอบทำงานคนเดียว พึ่งพอใจที่จะใช้เวลาส่วนตัวมากกว่าการสังสรรค์และมักชอบเก็บตัว นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตมีการใช้ชีวิตในรูปแบบ กลุ่มสนใจอาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนลักษณะโดยทั่วไปของนิสิตนั้นพบว่าส่วนใหญ่มิเพื่อนสนิทที่เรียนในสาขาวิชาเดียวกัน กิจกรรมที่ทำร่วมกับเพื่อนมากที่สุดคือ ปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับวิชาที่เรียน เรื่องที่พูดคุยส่วนใหญ่เป็นปัญหาการเรียน และปัญหากับเพื่อนคนอื่น ๆ เมื่อ นิสิตมีปัญหาส่วนใหญ่จะปรึกษาเพื่อนสนิท คู่สมรสหรือคู่รัก แต่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษานั้นมีน้อยที่สุด นิสิตส่วนใหญ่ใช้เวลาหลังจากการเรียนในแต่ละวัน เพื่อศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด รองลงมาคือ ใช้เวลาร่วมอภิปรายหรือทำงานกับเพื่อน แต่ใช้เวลาเพื่อปรึกษาด้านวิชาการกับอาจารย์น้อยที่สุด และใช้เวลาหลังจากไม่มีชั่วโมงเรียนและวันหยุดเพื่อทำรายงาน ทำการทดลอง หรืออ่านหนังสือ เป็นส่วนใหญ่ประมาณ 1 - 2 ชั่วโมง หรือ 3 - 4 ชั่วโมง สำหรับปัญหาขณะศึกษานั้น พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับค้นคว้าหาความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ รองลงมาคือ การขาดความกระตือรือร้น (ศรีรัตน์ ศรีกรองแก้ว, 2533 : 157)

ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคณะ (2536 : 866 - 867) ได้ศึกษาพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีคุณลักษณะหรือความสามารถอยู่ในระดับดีในด้าน ความสนใจในการเรียน ความรับผิดชอบในงานที่อาจารย์มอบหมาย ความสามารถในการค้นคว้า ความสามารถในการทำงานกลุ่ม ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายในชั้นเรียน และความสามารถในการเขียนรายงาน และนอกจากนี้พบว่ามีนิสิตบางส่วนประสบปัญหาการเรียน คือ ปัญหา

เกี่ยวกับการค้นคว้า การเขียนรายงาน การรายงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการค้นคว้าที่สำคัญ ได้แก่ พื้นความรู้ด้านภาษาอังกฤษมีน้อยและตำราส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ นิสิตขาดทักษะในการใช้ห้องสมุดและการค้นคว้า

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษานั้น มีการปฏิบัติตนทางวิชาการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาที่แตกต่างกันด้วย แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่านิสิตจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่หากได้มีการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติตนของตนเองให้เหมาะสม รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเองในขณะศึกษาอยู่ตลอดจนมีเป้าหมายของตนเองที่ชัดเจน ย่อมมีความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการศึกษาเพื่อให้ได้รู้ความรู้อย่างเต็มที่ตามที่ตนเองมุ่งหวังไว้ มีความตื่นตัวในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองในด้านวิชาการอย่างเต็มศักยภาพ เพราะการมีเป้าหมายชัดเจนจะทำให้นิสิตมุ่งศึกษาเพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาการเพื่อการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้นจึงมีความเอาใจจริงเอาใจมุ่งมั่นในการปรับปรุงตนเองและมีพฤติกรรมการเรียนสมเป็นบัณฑิต มากกว่านิสิตที่มาเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาหรือเพื่อปรับวุฒิปรับเงินเดือน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2530 : 102)

คุณลักษณะส่วนตัว

คุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เป็นคุณลักษณะที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษา นอกเหนือจากคุณลักษณะทางวิชาการ ดังที่ กริสนา นกสกุล (2531 : 66) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทบทวนวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา คือ ความอดทน ความพากเพียรในการทำงาน การทำงานโดยมีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทบทวนวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาควรมีความคิดสร้างสรรค์ เพราะความคิดสร้างสรรค์ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทบทวนวิทยานิพนธ์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2531 ข : 26)

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533 : 189 - 190) ได้ให้ความเห็นว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาคควรมี
คุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความมีคุณธรรมของนักวิชาการ คือ มีความศรัทธาต่อเพื่อนมนุษย์
ที่ตรง ถอด บุติธรรม ไม่ใช้วิชาการเพื่อสนองตัณหาทางอาชีพและตำแหน่ง แต่ใช้วิชาการ
เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ส่วนรวม ไม่เป็นสมุนของผู้มีอำนาจ ไม่เป็นคนประจบสอพลอ ส่วน
ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530 : 72 - 73) ได้ให้ความเห็นว่า นักการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
กับการศึกษาในระดับต่าง ๆ ควรมีลักษณะความเป็นผู้นำ คือ เป็นผู้มีความคิด มีความรอบคอบ
กล้าแสดงออก สามารถถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลอื่น ๆ ได้ มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม
อย่างจริงจัง โดยการพยายามแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อและมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกับบุคคลในสาขาอาชีพอื่น อีกทั้งต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม
ประจำใจ คือไม่โหดร้าย เห็นแก่ตัว ลาเอียง มักหาผลประโยชน์จนเกินขีดความเป็นมนุษย์ที่ดี และ
ไม่โอ้อวดริษยารุนแรง

จากการที่ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ดังนั้น
ประชาชนทุกคนในประเทศจึงควรมีการปรับปรุงตนเองให้เหมาะสม เพื่อเป็นพลังผลักดันให้
ประเทศเจริญก้าวหน้าไปสู่ทิศทางที่มุ่งหวังไว้ จากผลการสัมมนาที่เน้นลักษณะของประชาชนไทย
ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ โดยเฉพาะในด้าน
ลักษณะนิสัย ได้สรุปว่า ประชาชนไทยควรเป็นบุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย มีความ
รับผิดชอบต่อ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ และมีความยืดหยุ่น
(อุทุมพร จามรมาน. 2536 : 17)

ประพัฒน์ จาปาไทย (2524 : 166) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการ
การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ในด้าน
บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิตนั้น นิสิตทุกภาควิชาที่มีความพึงพอใจมากในด้านเพื่อนนิสิตมี
ความจริงใจ ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น มีความ
รับผิดชอบต่อ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ยอมรับเหตุผลของผู้อื่น เสียสละ มีน้ำใจ และร่าเริง ผายวิสัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตและคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณลักษณะของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531 : 14) พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาประเมิน ตนเองว่ามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความรับผิดชอบ ความสามารถที่จะประกอบอาชีพ ความสามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ ความสามารถที่จะ เป็นอาจารย์ระดับอุดมศึกษา และความสามารถที่จะเป็นนักวิจัย ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษานิสิต ระดับบัณฑิตศึกษาประเมินนิสิตว่ามีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม และความรับผิดชอบต่องาน ส่วนคุณลักษณะที่ได้รับการประเมิน 3 อันดับสุดท้าย คือ การรู้จักตนเอง การไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และการมองเห็นการณ์ไกล

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะทั้ง 2 ประการนี้ มีความสำคัญต่อนิสิต และผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตเป็นอย่างมาก กล่าวคือ คุณลักษณะด้านวิชาการ เป็นคุณลักษณะที่จะ ช่วยให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษา และหากนิสิตมีคุณลักษณะด้านนี้อยู่ในระดับดีจะมีส่วน ทำให้นิสิตสามารถพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาที่นิสิตศึกษาอยู่ อีกทั้งจะทำให้นิสิตมีความเป็นนักวิชาการที่มีภูมิความรู้เหมาะสมกับที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง และหากนิสิตมีคุณลักษณะด้านนี้เป็นคุณลักษณะประจำตนอย่างถาวร ก็จะทำให้นิสิตเป็นผู้นำทาง วิชาการที่สามารถพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ส่วนคุณลักษณะส่วนตัว เป็นคุณลักษณะที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตสามารถปฏิบัติงานที่อยู่บนความรับผิดชอบด้วยความมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นพลเมือง ที่ดีของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม นิสิตและผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ควรจะมีคุณลักษณะทั้ง 2 ประการอยู่ในระดับดีอย่างมีความสมดุลกันจึงจะทำให้สามารถปฏิบัติ ภารกิจต่าง ๆ ลุล่วงไปด้วยดีมีประสิทธิภาพสูง และสามารถพัฒนาประเทศ พัฒนาสังคมไปสู่ ทิศทางที่พึงปรารถนาได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็นลำดับดังต่อไปนี้ คือ การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ผู้สอนนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 239 คน และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 902 คน รวมจำนวนประชากรที่เป็นอาจารย์และนิสิตทั้งสิ้น 1,141 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวน 20 คน ได้มาจากการพิจารณาตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ อาจารย์ผู้สอนนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 148 คน และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 274 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจจ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 แล้วนำมาสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากร โดยจัดแบ่งอาจารย์

ออกตามวิชาเอกที่สอนและกลุ่มวิชาพื้นฐาน ส่วนนิสิตจัดแบ่งออกตามวิชาเอก แล้วเทียบสัดส่วนตามจำนวนอาจารย์ นิสิต เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรอย่างแท้จริง รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 422 คน

เกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

ผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 20 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำผลที่ได้มาใช้เป็นเกณฑ์คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามความคาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา สำหรับเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาเอก และ
2. มีประสบการณ์การสอนนิสิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาทางการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และ
3. เขียนบทความทางวิชาการ เอกสาร ตำรา หรือทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่พึงประสงค์ของสังคมไทย ตามทัศนะของนักวิชาการ สถานศึกษา แล้วจึงได้กำหนดคุณลักษณะของนิสิตที่จะศึกษาออกเป็น 2 คุณลักษณะคือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของ ไพศาล หวังพานิช (2533 : 73 - 78) บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2534 : 92 - 135) อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรमान (2530 : 1 - 39) จุมพล สวัสดิยากร (ม.ป.ป. : 21 - 111) เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว จำนวน 97 ข้อ ได้แก่ ด้านคุณลักษณะทางวิชาการ 65 ข้อ และด้านคุณลักษณะส่วนตัว 32 ข้อ แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรงและความถูกต้องในด้านเนื้อหา ความครอบคลุมของข้อคำถาม และการใช้ภาษา

4. นำแบบสอบถามที่ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 5 คน ได้แก่ ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ขุชม รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และอาจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษา

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการบัณฑิตศึกษา แล้วนำเสนอกรรมการผู้ควบคุมปริญญาพันธ์ให้พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ได้ข้อคำถาม 97 ข้อ แล้วนำไปทดลองใช้ (try - out) กับอาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 10 คน และนิสิตปริญญาโทที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 46 คน รวมทั้งสิ้น 56 คน เพื่อนำผลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้สัดส่วนร้อยละ 25 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากนั้นนำมาหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t -test (ภาคผนวก ง) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูง คือข้อคำถามที่มีค่าวิกฤติตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามจำนวน 83 ข้อ นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Aiken. 1991 : 100 - 101 ; citing Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9778 (ภาคผนวก ง)

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามทักษะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อนำผลมากำหนดเป็นเกณฑ์ (ภาคผนวก ข)

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามทักษะของอาจารย์และนิสิตต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ภาคผนวก ค)

การกำหนดคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนน้ำหนักของตัวเลือก ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงมาก
- คะแนน 3 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงมาก

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังหรือที่เป็นจริงน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

การเก็บและรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่สังกัดสถาบัน การศึกษาในต่างจังหวัด ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งและรับคืนโดยใช้ไปรษณีย์ ส่วนผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ที่สังกัดสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อาจารย์และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง จากนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลโดย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและแจกแบบสอบถามตาม ตัวแปร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิต แล้วตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนักของ ตัวเลือกที่กำหนดไว้ แบบสอบถามที่ได้รับคืนและสมบูรณ์ มีจำนวนดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป ได้คืนและสมบูรณ์จำนวนตามสถานภาพ

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามได้คืนและ สมบูรณ์	ร้อยละ
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	20	18	90.00
อาจารย์	148	108	72.97
นิสิต	274	243	88.69
รวม	442	369	83.48

2. นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อและรายด้าน (Ferguson. 1981 : 49, 67) และค่า t-test ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS x (Statistical Package for Social Sciences - Version x)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายข้อ 1 และข้อ 2 ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิตในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัวตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์ และนิสิต ผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. ความมุ่งหมายข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวม และเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ตามทัศนะของ นิสิตกับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และตามทัศนะของอาจารย์กับนิสิตผู้วิจัยวิเคราะห์ โดยใช้ t - test

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ และศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์และของนิสิต ดังตาราง 2 - 4

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ ดังตาราง 5

เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์ ดังตาราง 6

เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต ดังตาราง 7

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์และของนิสิต ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
อาจารย์ และนิสิต โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต	ผู้ทรงคุณวุฒิทาง การศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
คุณลักษณะทางวิชาการ	4.55	.49	3.27	.79	3.64	.46
คุณลักษณะส่วนตัว	4.52	.46	3.62	.66	4.09	.40
รวม 2 ด้าน	4.53	.47	3.44	.72	3.86	.43

จากตาราง 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต โดยรวม 2 ด้าน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S = .47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวัง ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้านเช่นกัน

อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยรวม 2 ด้าน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, $S = .72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์มีทัศนะว่า นิสิตมีคุณลักษณะทางวิชาการที่เป็นจริงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, $S = .79$) ส่วนคุณลักษณะส่วนตัวเป็นจริงในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, $S = .66$)

นิสิตมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยรวม 2 ด้านในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, $S = .43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีทัศนคติว่า นิสิตมีคุณลักษณะที่เป็นจริงในระดับมากทั้งสองด้านเช่นกัน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านวิชาการตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางการศึกษา อาจารย์และนิสิต เป็นรายชื่อ

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	เตรียมพร้อมในการเรียน โดยการศึกษา ค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน	4.50	.83	2.93	1.07	3.24	.93
2.	นำประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอนใน ชั้นเรียน	4.80	.41	3.40	.99	3.74	.83
3.	นำประเด็นปัญหาทางวิชาการที่อภิปรายใน ชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อหามี ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง	4.85	.37	3.17	1.11	3.55	.79

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
4.	บูรณาการแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียน หรือจากการศึกษาค้นคว้า แล้วสามารถสรุป เป็นแนวคิดของตนเองเพื่อประโยชน์ ในการนำไปประยุกต์ใช้	4.60	.60	3.12	.94	3.67	.81
5.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ กับการทำงานได้	4.50	.69	3.58	.87	3.93	.75
6.	ศึกษาประเด็นปัญหาที่สนใจ เพื่อเตรียมทำ วิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มเรียนภาคเรียนที่หนึ่ง	3.95	1.37	2.75	1.25	3.00	1.23
7.	ปรึกษากับอาจารย์ในการทำวิทยานิพนธ์อย่าง สม่ำเสมอ	4.50	.69	3.18	.98	3.10	1.05
8.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยที่ เกี่ยวข้องเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง	4.65	.81	3.52	1.04	4.15	.88
9.	ศึกษาและทำความเข้าใจในการเลือกใช้สถิติ เพื่อการวิจัย	4.25	.72	3.17	1.05	3.59	.92
10.	สนใจในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา	4.30	.66	3.46	.90	3.92	.75

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11.	ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความ เข้าใจในสาขาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง	4.80	.41	3.43	.91	3.95	.66
12.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์ สั่งหรือมอบหมาย	4.55	.60	3.06	1.10	3.61	.82
13.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัย ใหม่ ๆ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง	4.45	.76	3.16	1.01	3.65	.85
14.	มีความรักในการเรียนรู้ และสนใจวิชาการ ต่าง ๆ ตลอดเวลา	4.60	.60	3.32	.95	3.91	.74
15.	กระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาตนเอง มีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้ง	4.65	.59	3.36	.89	3.91	.73
16.	ติดตามดูการแสดงผลงานและเทคโนโลยีทาง การศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนหรือ การทำงาน	4.20	.83	3.18	1.00	3.58	.83
17.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับ อาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒินอกชั้นเรียน	4.35	.81	3.03	1.06	2.97	.89
18.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับ เพื่อนนิสิตนอกชั้นเรียน	4.30	.73	3.27	.98	3.44	.78

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
19.	ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้าน การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.55	.60	3.19	.89	3.64	.82
20.	แสวงหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.50	.69	3.29	.93	3.67	.76
21.	มีวิธีการเรียนรู้โดยการซักถาม ศึกษาค้นคว้า ทดลอง หรือวิธีการอื่นที่ถนัด เพื่อค้นคว้าหา ความรู้ใหม่	4.55	.76	3.26	.96	3.60	.77
22.	มีความพอใจที่จะแสวงหาความรู้และ เปิดรับ ประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ	4.55	.60	3.49	.89	4.08	.66
23.	มีความสามารถในการพิจารณาข้อเท็จจริง และสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความสุ่ม รอบคอบ	4.65	.59	3.44	.81	3.78	.69
24.	ก่อนที่จะเชื่อหรือตัดสินใจในเรื่องใด ต้อง ตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ก่อน	4.70	.57	3.36	.93	4.02	.71
25.	สามารถวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างความรู้ ใหม่ได้	4.75	.44	3.16	.94	3.48	.77

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
26.	สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวิชาการ	4.65	.49	3.32	.92	3.66	.71
27.	สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น	4.45	.76	3.19	.91	3.55	.72
28.	ติดตามความเป็นไปในสังคมโลกจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ แล้ว นามาคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุผลก่อนที่จะเชื่อ	4.50	.69	3.41	.90	3.90	.74
29.	วิเคราะห์ วิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาในสถาบันที่เกี่ยวข้อง	4.35	.81	3.24	.96	3.43	.79
30.	วางระบบการทำงานของตนเองอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อป้องกันปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น	4.40	.75	3.24	.96	3.84	.73
31.	สนใจและเลือกเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทที่เกี่ยวข้องหรือมีประโยชน์	4.40	.88	3.41	.92	3.86	.75

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
32.	นำประเด็นปัญหาที่ได้รับจากการศึกษาอบรมไป ค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่าง ลึกซึ้ง	4.55	.60	3.31	.94	3.68	.72
33.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน	4.55	.60	3.65	.88	3.95	.74
34.	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อ พัฒนาความรู้และเพิ่มความรอบรู้แก่ตนเอง	4.55	.60	3.40	.94	3.86	.75
35.	แสดงความเห็นหรือเสนอผลงานทางวิชาการ ในที่ประชุมหรือในการสัมมนาได้	4.45	.69	3.19	1.07	3.36	.91
36.	แสดงความเห็นต่อบุคคลอื่นได้อย่างมีเหตุผล ตามหลักวิชาด้วยความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.35	.75	3.32	.86	3.55	.78
37.	โต้ตอบหรือแสดงเหตุผลทางวิชาการกับบุคคลอื่น ได้อย่างเข้มแข็ง	4.50	.69	3.30	.93	3.47	.80
38.	วิพากษ์ วิเคราะห์ข้อความรู้หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจ	4.55	.69	3.29	.96	3.66	.73
39.	เสนอแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น โดยการถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นด้วยวิธีการ ที่เหมาะสม	4.30	.80	3.13	.97	3.46	.79

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
40.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาไทย ได้อย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย	4.60	.60	3.20	1.01	3.60	.80
41.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาไทยได้ อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายได้ครบถ้วน	4.60	.60	3.36	.92	3.72	.76
42.	มีความสามารถและทักษะด้านการฟังภาษาไทย โดยสรุปประเด็น จากการฟังได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น และครอบคลุม	4.65	.59	3.53	.80	3.74	.72
43.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาไทย	4.65	.49	3.47	.80	3.86	.73
44.	สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ให้บุคคลอื่นเข้าใจได้	4.50	.61	3.56	.76	3.68	.68
45.	เสนอผลงานทางวิชาการในรูปการเขียนได้	4.60	.68	3.21	.90	3.47	.79
46.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษ	3.75	.72	2.37	1.06	2.58	.86
47.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ	3.60	.88	2.27	1.04	2.43	.87
48.	มีความสามารถและทักษะในการฟังภาษาอังกฤษ	3.70	.74	2.31	1.04	2.51	.85

ตาราง 3 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านวิชาการ		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
49.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาอังกฤษ	4.10	.55	2.42	1.09	2.79	1.04
50.	พยายามปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.60	.68	2.85	1.11	3.59	.86
รวม		4.55	.49	3.27	.79	3.64	.46

จากตาราง 3 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตด้านวิชาการโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S = .49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 "นำประเด็นปัญหาทางวิชาการที่อภิปรายในชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง" ($\bar{X} = 4.85$, $S = .37$) รองลงมาคือ ข้อ 2 "นำประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้จากการฝึกหัดค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน" ($\bar{X} = 4.80$, $S = .41$) และ ข้อ 11 "ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในสาขา

ที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ($\bar{X} = 4.80$, $S = .41$) ส่วนคุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวัง
ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ ข้อ 47 "มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ"
($\bar{X} = 3.60$, $S = .88$)

อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตด้านวิชาการ
โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, $S = .79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะ
ที่เป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 33 "นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้
เกิดประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน" ($\bar{X} = 3.65$, $S = .88$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5
"นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้" ($\bar{X} = 3.58$, $S = .87$) และข้อ 44
"สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้บุคคลอื่นเข้าใจได้" ($\bar{X} = 3.56$, $S = .76$)
ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 47 "มีความสามารถและทักษะใน
การพูดภาษาอังกฤษ" ($\bar{X} = 2.27$, $S = 1.04$)

สำหรับนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตด้านวิชาการ
โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, $S = .46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริง
ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 8 "ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ
การทำงานหรือปฏิบัติงานด้วยตนเอง" ($\bar{X} = 4.15$, $S = .88$) รองลงมาคือ ข้อ 22 "มีความพอใจ
ที่จะแสวงหาความรู้และเปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ" ($\bar{X} = 4.08$, $S = .66$) และข้อ 24
"ก่อนที่จะเชื่อหรือตัดสินใจในเรื่องใด ต้องตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ก่อน" ($\bar{X} = 4.02$, $S = .71$)
ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 47 "มีความสามารถและทักษะ
ในการพูดภาษาอังกฤษ" ($\bar{X} = 2.43$, $S = .87$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านส่วนตัว ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิต เป็นรายชื่อ

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านส่วนตัว		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
51.	มีความอดทนในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทั้งปวง	4.75	.44	3.67	.91	4.14	.73
52.	มีความอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น	4.50	.69	3.41	.99	3.93	.81
53.	มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์	4.55	.69	3.53	.92	3.80	.80
54.	มีความรอบคอบในการทำงาน	4.70	.47	3.49	.85	3.93	.74
55.	ไตร่ตรองด้วยความรอบคอบก่อนที่จะแสดงออก	4.40	.68	3.46	.81	4.00	.72
56.	เมื่อจะกระทำสิ่งใด ต้องศึกษารายละเอียดก่อน แล้วจึงลงมือทำ	4.30	.73	3.38	.77	3.95	.70
57.	ไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการกระทำของตนว่า จะเกิดผลเสียต่อส่วนรวมหรือไม่	4.50	.51	3.50	.81	4.07	.71
58.	วางตัวในฐานะนิสิตได้อย่างเหมาะสมกับกาละ เทศะ	4.50	.61	3.84	.78	4.19	.61
59.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	4.30	.80	4.02	.74	4.19	.60
60.	มีความสุภาพอ่อนโยน	4.45	.69	4.06	.75	4.17	.64
61.	ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเสร็จทันตาม กำหนดเวลา	4.70	.57	3.69	.85	4.12	.69

ตาราง 4 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านส่วนตัว		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
62.	ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.75	.44	3.77	.76	4.15	.59
63.	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง	4.90	.31	3.84	.76	4.46	.58
64.	รักษาเวลาในการนัดหมาย	4.75	.44	3.63	.95	4.31	.74
65.	มีความเป็นกันเองกับบุคคลอื่น	4.60	.60	3.91	.74	4.36	.65
66.	ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้	4.65	.49	3.94	.68	4.42	.56
67.	มีความเอื้อเฟื้อต่อบุคคลอื่น	4.55	.60	3.95	.70	4.35	.59
68.	ช่วยเหลือเพื่อนทั้งในเรื่องงานและส่วนตัว	4.15	.81	3.88	.78	4.19	.64
69.	ชอบคิดริเริ่มและแสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ	4.45	.69	3.32	.91	3.86	.77
70.	ชอบคิดและทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์	4.40	.68	3.21	.96	3.89	.77
71.	ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ	4.15	.81	3.09	.92	3.83	.84
72.	ชอบแสวงหาความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ	4.50	.61	3.25	.99	4.05	.75
73.	สามารถคิดพลิกแพลงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นได้	4.45	.69	3.22	.93	3.73	.75
74.	กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ต่อบุคคล อื่น	4.45	.69	3.47	.92	3.81	.82
75.	กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง	4.55	.60	3.56	.83	4.17	.72

ตาราง 4 (ต่อ)

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านส่วนตัว		ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
76.	สามารถชักจูงหรือโน้มน้าวบุคคลอื่นให้คล้อยตาม ความเห็นหรือการกระทำของตนได้	4.20	.77	3.31	.79	3.61	.73
77.	เป็นผู้นำในการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ สถาบันหรือส่วนรวม	4.40	.68	3.40	.90	3.52	.82
78.	มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและบุคคลอื่น	4.85	.37	3.84	.79	4.42	.63
79.	ทำงานที่อยู่นความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต	4.90	.31	3.86	.84	4.49	.58
80.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง	4.50	.61	3.80	.76	4.51	.58
81.	มีความเสียสละและช่วยเหลือบุคคลอื่นตามกำลัง ความสามารถ	4.40	.68	3.77	.79	4.22	.63
82.	มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม	4.50	.69	3.79	.81	4.20	.67
83.	อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษาหรือสถาบัน ที่เกี่ยวข้อง	4.35	.81	3.57	.76	3.93	.79
รวม		4.52	.46	3.62	.66	4.09	.40

จากตาราง 4 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิตด้านส่วนตัว โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, $S = .46$) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 63 "รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง" ($\bar{X} = 4.90$, $S = .31$) และข้อ 79 "ทำงานที่อยู่ใน ความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต" ($\bar{X} = 4.90$, $S = .31$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 78 "มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและบุคคลอื่น" ($\bar{X} = 4.85$, $S = .37$) ส่วนคุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษาคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 68 "ช่วยเหลือเพื่อนทั้งในเรื่อง การงานและส่วนตัว" ($\bar{X} = 4.15$, $S = .81$) และข้อ 71 "ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความ สามารถ" ($\bar{X} = 4.15$, $S = .81$)

อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตด้านส่วนตัว โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, $S = .66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะ ที่เป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 60 "มีความสุภาพอ่อนโยน" ($\bar{X} = 4.06$, $S = .75$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 59 "แต่งกายสุภาพเรียบร้อย" ($\bar{X} = 4.02$, $S = .74$) และข้อ 67 "มีความเอื้อเฟื้อต่อบุคคลอื่น" ($\bar{X} = 3.95$, $S = .70$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจริง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 71 "ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ" ($\bar{X} = 3.09$, $S = .92$)

สำหรับนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตด้านส่วนตัว โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $S = .40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 80 "ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง" ($\bar{X} = 4.51$, $S = .58$) รองลงมาได้แก่ ข้อ 79 "ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต" ($\bar{X} = 4.49$, $S = .58$) และข้อ 63 "รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง" ($\bar{X} = 4.46$, $S = .58$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจริงที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อ 77 "เป็นผู้นำในการ ริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม" ($\bar{X} = 3.52$, $S = .82$)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ โดยใช้ t-test ดังตาราง 5

เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวม และเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์ โดยใช้ t-test ดังตาราง 6

เปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวม และเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต โดยใช้ t-test ดังตาราง 7

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต	ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา N = 18		อาจารย์ N = 108		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
คุณลักษณะทางวิชาการ	4.55	.49	3.27	.79	9.63 **
คุณลักษณะส่วนตัว	4.52	.46	3.62	.66	5.85 **
รวม 2 ด้าน	4.53	.47	3.44	.72	8.94 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 5 แสดงว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ทั้ง 2 ด้าน คือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทักษะของนิสิตกับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต	ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา N = 18		นิสิต N = 243		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
คุณลักษณะทางวิชาการ	4.55	.49	3.64	.46	8.54 **
คุณลักษณะส่วนตัว	4.52	.46	4.09	.40	4.49 **
รวม 2 ด้าน	4.53	.47	3.86	.43	7.73 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 6 แสดงว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทักษะของนิสิต โดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ทั้ง 2 ด้านคือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัวตามทักษะของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์กับนิสิต
โดยรวมและเป็นรายด้าน

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต	อาจารย์ N = 108		นิสิต N = 243		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
คุณลักษณะทางวิชาการ	3.27	.79	3.64	.46	4.54 **
คุณลักษณะส่วนตัว	3.62	.66	4.09	.40	6.90 **
รวม 2 ด้าน	3.44	.72	3.86	.43	5.57 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 แสดงว่า อาจารย์และนิสิต มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อาจารย์และนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริง
ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ทั้ง 2 ด้าน คือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2 ด้านคือ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต เปรียบเทียบกับเกณฑ์คุณลักษณะที่คาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 18 คน อาจารย์ผู้สอนนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 108 คน และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 243 คน รวมทั้งสิ้น 369 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์การสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญด้านการบัณฑิตศึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อนำผลไปใช้เป็นเกณฑ์

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะของอาจารย์และนิสิตต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของ
นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ประกอบด้วยข้อความถามทัศนะต่อคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะ
ทางวิชาการ และด้านคุณลักษณะส่วนตัว

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 และข้อ 2 คือ ศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวัง
ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัวตาม
ทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิต
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัวตามทัศนะ
ของอาจารย์และนิสิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S)

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 คือ เปรียบเทียบคุณลักษณะ
ที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว
ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์ของ
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา และตามทัศนะของอาจารย์กับนิสิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย สรุปผลตามลำดับได้ดังนี้

1. ตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะ
ส่วนตัว ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ จากผลการศึกษา พบว่า
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังทั้งสองด้านในระดับมากที่สุด

2. ตามความมุ่งหมายข้อ 2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต จากผลการศึกษา พบว่า อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์มีทัศนะว่า นิสิตมีคุณลักษณะทางวิชาการที่เป็นจริงในระดับปานกลาง และคุณลักษณะส่วนตัวเป็นจริงในระดับมาก ส่วนนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีทัศนะว่า นิสิตมีคุณลักษณะที่เป็นจริงในระดับมากทั้งสองด้านเช่นกัน

3. ตามความมุ่งหมายข้อ 3 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน กับทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้านเช่นกัน

4. ตามความมุ่งหมายข้อ 4 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของนิสิตกับเกณฑ์ จากผลการศึกษา

พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตโดยรวมอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้านเช่นกัน

5. ตามความมุ่งหมายข้อ 5 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทัศนะของอาจารย์และนิสิต จากผลการศึกษาพบว่า อาจารย์และนิสิต มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์และนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้านเช่นกัน

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคูณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวม และเป็นรายด้าน ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิต ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังหรือคุณลักษณะที่นิสิตควรปฏิบัติในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทาง

การศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการศึกษา ปฏิบัติการทางการสอน การพัฒนาหลักสูตรหรือที่เรียกว่าผู้นำทางการศึกษาเป็นหลัก (จรรยา โกมลบุญย์. 2531 : 1) ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการวางรากฐานและการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาที่สำคัญของประเทศ หากบุคลากรทางการศึกษาคือคุณภาพก็ไม่ว่าจะสร้างความสำเร็จและไม่อาจพัฒนาการศึกษาของประเทศได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังตื่นตัวกับการเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ยุคเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล และการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ระบบการศึกษาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนที่สอดคล้องกับสภาพของสังคมใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น และเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับภาวะการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยปัจจัยทางการศึกษาที่ควรได้รับการปรับเปลี่ยน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ผู้สอน และบรรยากาศในการเรียนการสอน (ลิขิต ชีรเวทิน. 2538 : 22) แต่อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรด้านอื่นด้วยเช่นกันคือ นักบริหารการศึกษานักวางแผนการศึกษานักพัฒนาหลักสูตร นักพัฒนาสื่อ นักวิชาการ ดังนั้นบุคลากรที่มีบทบาทด้านการศึกษาของประเทศจึงควรมีความตื่นตัวตลอดเวลา ในด้านการปรับตัวทั้งการทำงานชีวิตประจำวัน การศึกษาหาความรู้ ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีการคิด วิธีการวิเคราะห์ วิธีการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพื่อให้สามารถก้าวทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อันจะเป็นการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาระบบการศึกษาให้ก้าวทันกับเป้าหมายการพัฒนาของสังคมไทยในอนาคต ดังที่ สิบมนนท์ เกตุทัต (2537 : 10 - 11) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกได้นั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนาบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพสูงเพื่อผลิตอาจารย์และนักวิจัย

เมื่อพิจารณาทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่มีต่อคุณลักษณะที่คาดหวังหรือคุณลักษณะที่นิสิตควรปฏิบัติเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะว่า นิสิตควรมีคุณลักษณะทางวิชาการในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเห็นว่า คุณลักษณะทางวิชาการเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจาก คุณลักษณะทางวิชาการจะช่วยให้นิสิตมีความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึก ตลอดจนสามารถ

ใช้ปัญญาความรู้มาปรับใช้ได้ แก้ปัญหาได้ สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ของตนได้
 อย่างเหมาะสมกับการเป็นนักวิชาการที่ดี คือมุ่งบุกเบิกแสวงหาวิชาการใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้
 ให้แก่โลก มีความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง แม่นยำ ทันสมัย และตามทันความก้าวหน้าทางวิชาการ
 หรือสถานภาพทางวิชาการในเรื่องนั้น ๆ อีกทั้งมีความไวและความพยายามในการหาความรู้ใหม่
 อย่างเต็มที่ สามารถปรับตนเองตามการเปลี่ยนแปลงของวิชาการ หลักการ หรือวิธีการ สามารถ
 ใช้วิชาการที่ตนมีอยู่ให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้และสังคมให้เกิดประโยชน์สูงสุด (จรัส
 สุวรรณเวลา. 2530 : 16) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทาง
 การศึกษาคาดหวังหรือคุณลักษณะที่นิสิตควรมีหรือควรปฏิบัติมากที่สุดคือ นำประเด็นปัญหาทาง
 วิชาการที่อภิปรายในชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อ使自己มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง
 อาจเป็นเพราะ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 เพื่อ使自己มีความรอบรู้เฉพาะเรื่องที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น หากนิสิตได้นำเอาประเด็นปัญหาทาง
 วิชาการที่ได้จากการอภิปรายในชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้ว นิสิตจะมีความรู้ลึกซึ้งขึ้น
 แดกเจ้านั้น มีโลกทัศน์กว้างขึ้น ไม่คับแคบเฉพาะในความคิดของตน หรือมีความรู้เฉพาะเท่าที่
 ได้รับจากในชั้นเรียนเท่านั้น ส่วนคุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวังรองลงมาคือ
 นำประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน
 ระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง使自己มีความรู้ความเข้าใจใน
 สาขาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง อาจเป็นเพราะ การที่นิสิตมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือประสบการณ์
 กับบุคคลอื่น จะเป็นการช่วยทำให้นิสิตมีความรู้กว้างขวางขึ้น สามารถมองประเด็นปัญหาต่าง ๆ
 ได้หลายแง่มุม (อุสุมา รักษมณี. 2527 : 137) ซึ่งจะทำให้นิสิตเป็นผู้รอบรู้และรู้สึกอันเป็น
 คุณลักษณะที่สำคัญที่ผู้รับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาควรมี ส่วนคุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา
 คาดหวังน้อยที่สุด คือ ความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเรียน
 การสอนระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เน้นการสอนโดยใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ยกเว้น วิชาเอกภาษา
 อังกฤษและวิชาเอกภาษาต่างประเทศการศึกษา ดังนั้น ทักษะการพูดภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นอยู่ใน
 ระดับน้อย สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา มีทัศนะว่า นิสิตควรมีคุณลักษณะ ส่วนตัวในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาเห็นว่า คุณลักษณะส่วนตัว เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในสังคมและการออกไปปฏิบัติงานในฐานะผู้นำ การศึกษานอนอาศัต ดังที่ พจน์ สะเพียรชัย (2537 : 4 - 5) ได้ให้ความเห็นว่า จากการที่ประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม ทำให้ประเทศไทย มีบทบาทมากขึ้นในสังคมโลก ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษา จึงควรมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษาที่เหมาะสมแก่ภาพลักษณ์ของประเทศ และความจำเป็นในการดำรงชีวิตในโลกสมัยใหม่ โดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะทางความคิด สุนทรียภาพและบุคลิกภาพ ทั้งในด้านความคิดริเริ่ม และ วิจารณญาณที่เสริมรู้เท่าทันความเจริญที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อการกระทำของ ตนเอง ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนคุณลักษณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการ ศึกษาคาดหวังรองลงมาคือ ซื่อสัตย์ต่อตนเองและบุคคลอื่น อาจเป็นเพราะ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา เห็นว่า งานสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความแข่งขันกันสูง บุคคลในสังคมมุ่งแสวงหาผลประโยชน์มา สนองความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่สังคมโดยรวม ดังนั้น นิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิตจึงควรจะมี ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ทั้งต่อตนเองและบุคคลอื่นเพื่อความ สงบสุขและผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม ทั้งนี้เพราะนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตเมื่อจบ การศึกษาออกไปปฏิบัติงานจะต้องถ่ายทอดและปลูกฝังคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ แก่เยาวชนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อีกทั้งจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมในฐานะผู้นำทาง การศึกษาของท้องถิ่น

✓ 1.2 อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยรวม ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการที่อาจารย์กับนิสิตมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างน้อย เพราะ อาจารย์มีภาระงานด้านการสอนทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก บางสาขาวิชา เปิดสอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ นอกจากนี้ อาจารย์บางท่านยังมีการะงานด้านการวิจัยหรือ

ด้านบริหารอีกด้วย ทว่าที่อาจารย์มีความสัมพันธ์กับนิสิตเฉพาะในชั้นเรียน หรือเมื่อนิสิตมาปรึกษา กับอาจารย์โดยตรง ในส่วนตัวนิสิตเองนั้น อาจเนื่องจากนิสิตมีรายวิชาเรียนในแต่ละภาคการศึกษาหลายวิชา ทว่าทำให้ได้รับมอบหมายงานจำนวนมากและนิสิตต้องส่งงานให้ทันตามเวลาที่อาจารย์กำหนด บางรายวิชานิสิตต้องออกไปศึกษาและดูงานนอกสถานที่ หรือออกไปฝึกงาน ทว่าให้นิสิตไม่มีโอกาสเข้าปรึกษาด้านวิชาการกับอาจารย์โดยตรง ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุทว่าอาจารย์ กับนิสิตมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงหรือคุณลักษณะที่นิสิตปฏิบัติจริง เป็นรายด้าน พบว่า ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการนั้น อาจารย์มีทัศนะว่า นิสิตมีคุณลักษณะทาง วิชาการในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ อาจารย์มีความคาดหวังในตัวนิสิตอยู่ในระดับสูง อาจารย์มีความมุ่งมั่นที่จะผลิตมหาบัณฑิตที่มีคุณภาพสูงมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ประกอบ กับอาจารย์เห็นว่า นิสิตในระดับบัณฑิตศึกษานั้นอยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีความ รับผิดชอบต่อตัวเองได้ อีกทั้งได้ผ่านการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาแล้ว ทว่าที่อาจารย์ผู้สอนในแต่ละ วิชาได้มอบหมายงานแก่นิสิตทั้งในรูปแบบกลุ่มงานเดี่ยว งานแปลเอกสารทางวิชาการ ซึ่งนิสิต ส่วนใหญ่ขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ ทว่าให้นิสิตไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้าในแต่ละวิชาได้อย่าง ลึกซึ้งและเต็มที่ อีกทั้งการที่นิสิตมีภาระด้านการงานเนื่องจากการลาศึกษาต่อไม่เต็มเวลา หรือรีบ กลับไปทำงานก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ภาระด้านครอบครัว ตลอดจนการที่นิสิตต้องเตรียมตัวเพื่อ สอบข้อเขียนภาคพิศดารในภาคเรียนที่ 3 หรือที่ 4 ทว่าให้นิสิตต้องทุ่มเทเวลาในการเตรียมตัวสอบ อีกทั้ง ต้องศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตนเองสนใจเพื่อการทำงานวิทยานิพนธ์ควบคู่กันไป ทว่าหับบทบาททาง วิชาการของนิสิต ตลอดจนผลงานทางวิชาการของนิสิตอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความคาดหวังของ อาจารย์ในแต่ละรายวิชา แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่อาจารย์ มีทัศนะว่านิสิตมีมากกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน รองลงมาคือ นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ ใช้กับการทำงานได้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้กับบุคคลอื่นเข้าใจได้ อาจเป็นเพราะ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน

ในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ แล้วเข้ามาศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่เดิม จึงสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทันที อีกทั้งในฐานะที่นิสิตมีประสบการณ์ด้านการสอนจึงมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับนั้นให้แก่บุคคลอื่นได้เข้าใจโดยง่าย ส่วนคุณลักษณะที่นิสิตมีอยู่ในระดับน้อยกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ ความสามารถและทักษะในการพูดภาษาภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะ ระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ยังมีได้มุ่งเน้นการวัดความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ดังนั้น นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงมีความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษต่ำ

ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว อาจารย์ยังมีทัศนะว่า นิสิตมีคุณลักษณะส่วนตัวในระดับมาก อาจเป็นเพราะ นิสิตโดยส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อยู่ในวัยผู้ใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้ว ทำให้มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ง่าย วางตัวได้เหมาะสมกับสถานภาพของตนและการที่นิสิตโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาทางการศึกษา อีกทั้งปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน ทำให้นิสิตเคยชินกับการปฏิบัติตัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสถาบันและผู้เรียนโดยปฏิบัติตัวอยู่ในจรรยาบรรณครู ดังที่ได้มีการปลูกฝังให้ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาทางการศึกษาได้ตระหนักและปฏิบัติตัวในฐานะครูที่ดี ทั้งในขณะปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตประจำวัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่อาจารย์มีทัศนะว่า นิสิตมีมากกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ มีความสุภาพอ่อนโยน รองลงมาคือ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย และมีความเอื้อเฟื้อต่อบุคคลอื่น ส่วนคุณลักษณะที่นิสิตมีอยู่ในระดับน้อยกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ อาจเป็นเพราะ นิสิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล ซึ่งมีนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานที่มีระเบียบแบบแผน จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นิสิตที่มาจากระบบราชการ เคยชินกับการทำงานที่มีนโยบายและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ความมั่นคงในอาชีพรับราชการและการยึดหลักอาวุโสเป็นหลัก ทำให้ผู้ปฏิบัติงานในระบบราชการไม่จำเป็นต้องแข่งขันด้านผลงานกับบุคคลอื่น

เพื่อการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งมากนัก อีกทั้งสามารถปฏิบัติราชการไปจนถึงเกษียณอายุราชการ หากไม่ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ อาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นิสิตมีคุณลักษณะด้านชอบทานสิ่งที่ท้าทายความสามารถน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น

1.3 นิสิตมีทักษะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตโดยรวมในระดับมาก อาจเป็นเพราะ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งในฐานะผู้สอน ผู้นิเทศการศึกษา นักวิชาการศึกษา เป็นต้น ประกอบกับการที่นิสิตสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านการศึกษา ซึ่งได้รับการปลูกฝังให้ประพฤติปฏิบัติตัวตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู เพื่อให้เป็นบุคคลที่เหมาะสมต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและบุคคลอื่นในสังคม อีกทั้งเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้ให้คำแนะนำสั่งสอนวิชาการแก่ผู้เรียนได้อย่างดี ดังนั้น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาทางด้านการศึกษา และปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงมีบุคลิกลักษณะที่แตกต่างจากสาขาอาชีพอื่น เมื่อนิสิตได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา จึงมีบุคลิกลักษณะที่ติดตัวมาด้วย นิสิตจึงมีความกระตือรือร้นและมุ่งมั่นในการศึกษาเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาการศึกษาของชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป หรืออาจเป็นเพราะนิสิตเห็นความสำคัญของการศึกษามาก จึงได้ทุ่มเทเพื่อการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งสมกับเป็นผู้ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาโท

เมื่อพิจารณาทักษะของนิสิตที่มีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงหรือคุณลักษณะที่นิสิตปฏิบัติจริงเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการนั้น นิสิตมีทักษะว่า นิสิตมีคุณลักษณะทางวิชาการในระดับมาก อาจเป็นเพราะนิสิตมองตนเองว่ามีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ และนิสิตมีความพยายามอย่างเต็มที่ในการศึกษาเพื่อหาความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ตลอดจนการที่นิสิตโดยส่วนใหญ่มีวุฒิ มีตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหารในสถาบันการศึกษา และมีประสบการณ์เชิงวิชาการเป็นอย่างดี ประกอบกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้เปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความรู้ความสามารถทางวิชาการ แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน หรือในการประชุม สัมมนา หรือได้ทำรายงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจารณ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับอาจารย์และเพื่อนได้อย่างเต็มที่ นิสิตจึงประเมินตนเองว่ามี

คุณลักษณะทางวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่นิสิตมีทักษะว่า นิสิตมีมากกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ การทำปริญญานิพนธ์ด้วยตนเอง รองลงมาคือ มีความพอใจที่จะแสวงหาความรู้และเปิดรับ ประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ และก่อนที่จะเชื่อหรือตัดสินใจงานเรื่องใดต้องตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ก่อน อาจเป็นเพราะนิสิตเห็นว่า คุณลักษณะดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นิสิตสามารถสำเร็จ การศึกษาได้ อีกทั้งทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในวิชาการที่ศึกษาอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง เนื่องจากการศึกษาในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตนั้น นิสิตจะต้องทำปริญญานิพนธ์ให้ได้ตาม มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งการทำปริญญานิพนธ์นั้นเป็นการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่นิสิต สนใจโดยเฉพาะ นิสิตจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ใ้ดใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และ วิชาหลักการ ทฤษฎีที่นิสิตได้ศึกษามาแล้ว ดังนั้น นิสิตจะต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถทั้งหมด อีกทั้งต้องแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา ปริญญานิพนธ์จึงจะสำเร็จลงได้ ส่วนคุณลักษณะที่นิสิตมีอยู่ในระดับน้อยกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ คือ ความสามารถและทักษะในการพูด ภาษาอังกฤษ อาจเนื่องจากนิสิตมีโอกาสน้อยในการพูดภาษาอังกฤษ จึงทำให้ทักษะและความ สามารถในการพูดภาษาอังกฤษน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ในด้านคุณลักษณะส่วนตัว นิสิตมีทักษะว่า นิสิตมีคุณลักษณะส่วนตัวในระดับมาก อาจเป็น เพราะนิสิตตระหนักว่าคุณลักษณะส่วนตัวเป็นคุณลักษณะที่จะเอื้อให้นิสิตสามารถปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ได้อย่างดี และประสบผลสำเร็จ ทั้งในฐานะนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน ตามสังกัดของตน ที่จะต้องปฏิบัติงานทุกประการด้วยความอดทน รอบคอบ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น เพราะ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้นิสิตประสบความสำเร็จในการทำงานในฐานะผู้นำทางวิชาการของสังคม ดังที่ จรัส สุวรรณเวลา (2530 : 17) ได้ให้ความเห็นว่า นักวิชาการจำเป็นต้องทำงานร่วมกับ นักวิชาการอื่นทั้งในสาขาเดียวกันและต่างสาขา แม้กระทั่งระดับผู้ปฏิบัติเอง ดังนั้น นักวิชาการ จะต้องมีความสามารถ บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม สามารถติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับและ สภาพต่าง ๆ ได้ มีความเป็นผู้นำ และความคิดสร้างสรรค์ จึงจะสามารถใช้วิชาการได้อย่างมี

ประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณลักษณะที่นิสิตมีทักษะว่า นิสิตปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากกว่าคุณลักษณะข้ออื่น ๆ ได้แก่ ทางการที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง ทางการที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง ซึ่ง แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและต่อสังคมเป็นอย่างมาก ส่วนคุณลักษณะ ที่นิสิตปฏิบัติตนอยู่ในระดับน้อยกว่าข้ออื่น ๆ คือ เป็นผู้ดำเนินการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ สถาบันหรือส่วนรวม อาจเป็นเพราะนิสิตมีภาระด้านการงาน ครอบครัว และด้านการศึกษา ทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีโอกาสพบปะสังสรรค์เพื่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย หรืออาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยไม่ได้นำการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีกิจกรรมสำหรับนิสิตระดับ บัณฑิตศึกษาเท่าที่ควร มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นเฉพาะกิจกรรม สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งปัจจัย ดังกล่าวนี้อาจเป็น สาเหตุให้นิสิตขาดโอกาสในการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือ ส่วนรวม

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตตามทักษะ ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์ และนิสิต ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ตามทักษะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษากับคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ตามทักษะของอาจารย์และของนิสิตโดยรวมและเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริง ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ตามทักษะของอาจารย์และของนิสิตทั้งโดยรวม และเป็น รายด้านอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า "คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทักษะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์" และข้อ 2 ที่ว่า "คุณลักษณะที่เป็นจริงของ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านคุณลักษณะ ทางวิชาการ และคุณลักษณะส่วนตัว โดยรวมและเป็นรายด้าน ตามทักษะของนิสิตอยู่ในระดับ ต่ำกว่าเกณฑ์" การที่อาจารย์และนิสิตมีทักษะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิตในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ตามความคาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจเป็นเพราะ

ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีอุดมการณ์ทางการศึกษาสูง มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาทางการศึกษาเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการศึกษามีความเข้าใจในสภาพและปัญหาในปัจจุบันของการศึกษานในประเทศไทย มีความสนใจและเข้าใจในสภาพความเป็นไปและแนวโน้มของสังคมในอนาคต ตลอดจนมีความต้องการและคาดหวังให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งเป็นสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางด้านการศึกษามีหลักสามารถผลิตบุคลากรทางด้านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพสูง เพื่อช่วยสร้างความเจริญแก่ประเทศไทยได้อย่างเต็มที่

การที่อาจารย์มีทัศนะว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษานั้น อาจเป็นเพราะอาจารย์ปฏิบัติงานหน้าที่ของอาจารย์ผู้สอน ผู้ให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นิสิต เป็นผู้กำกับกวดขันนิสิตเฉพาะในชั้นเรียน หรือจากผลงานทางวิชาการของนิสิตเท่านั้น อีกทั้งการที่อาจารย์มีภาระงานมาก ทั้งด้านการสอน การวิจัยหรืองานทางด้านบริหาร ทำให้อาจารย์ขาดความใกล้ชิดกับนิสิตเกินส่วนเท่าควร อาจารย์จึงประเมินนิสิตโดยภาพรวม ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิชัย ดิสสระ (2533 : 122) ที่พบว่า อาจารย์เห็นว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีคุณลักษณะที่เป็นจริงดังที่ระบุในหมวดวิชาการมัธยมศึกษาและหมวดวิชากลุ่มการสอนต่ำกว่าคุณลักษณะที่คาดหวัง ยกเว้นอาจารย์ในกลุ่มการสอนวิชาสังคมที่มีความเห็นว่า คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตที่เป็นจริงและที่คาดหวังอยู่ในระดับสูงเท่ากัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตตามทัศนะของอาจารย์ และของนิสิต โดยรวม และเป็นรายด้าน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์และนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตแตกต่างกัน ทั้งคุณลักษณะโดยรวมและเป็นรายด้าน อาจเป็นเพราะอาจารย์มีภาระงานต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการอยู่มาก ทั้งด้านการสอน การเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นิสิต

ซึ่งบางสาขาวิชาทั้งนิสิตภาคปกติ และภาคพิเศษ และบางสาขาวิชาเปิดสอนทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกด้วย อีกทั้งอาจารย์บางท่านมีภาระงานด้านการบริหารด้วย นอกจากนี้ การเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา เน้นให้นิสิตศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอาจารย์เป็นเพียงผู้ให้ คำแนะนำและปรึกษาเท่านั้น และการที่นิสิตมีภาระงานด้านการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ภาระ ด้านครอบครัว ภาระด้านการงานเนื่องจากนิสิตบางคนลาศึกษาต่อไม่ได้เป็นเวลา หรือกลับไป ปฏิบัติงานก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ทำให้นิสิตมีเวลาในการเข้ารับการปรึกษาด้านวิชาการกับ อาจารย์น้อย นิสิตส่วนใหญ่จะปรึกษาด้านวิชาการกับเพื่อนนิสิต หรือรุ่นพี่มากกว่าปรึกษากับอาจารย์ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตขาดความใกล้ชิดและต่อเนื่อง ซึ่งเหตุผลดังกล่าว อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตแตกต่างจากที่นิสิตประเมิน คุณลักษณะที่เป็นจริงของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่พบว่า อาจารย์มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมนี้อยู่ในระดับปานกลาง และนิสิตมีทัศนคติ ต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมนี้อยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตามยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ควรมีการกำหนดนโยบาย และมาตรการในการคัดเลือกนิสิตที่มีคุณภาพเข้ามาศึกษา โดยเน้นนิสิตที่มีความกระตือรือร้น และมุ่งมั่นในการศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้อย่างแท้จริง การสอบคัดเลือกนิสิตเข้ามาศึกษาต่อควร เน้นการทดสอบความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากความรู้ความสามารถ ของวิชาเอกและความรู้ความสามารถทั่วไป นอกจากนี้ ควรเน้นวัดความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ ความสามารถทางวิชาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทัศนคติของการศึกษา ตลอดจนบุคลิกภาพ ที่เหมาะสมกับการเป็นมหาบัณฑิตในอนาคต และปัจจัยสำคัญอีกประการคือ มหาวิทยาลัยควรหาวิธีการ

เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาศึกษา เช่น จัดหาทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา จัดหาทุนเพื่อสนับสนุนการทบทวนวิทยานิพนธ์ของนิสิต

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะในด้านคุณลักษณะทางวิชาการและคุณลักษณะส่วนตัว ดังนี้

1. คุณลักษณะทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มีทักษะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านคุณลักษณะทางวิชาการในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตมีทักษะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ด้านคุณลักษณะทางวิชาการในระดับมาก ผู้วิจัยจึงเสนอว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ควรดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาการให้แก่นิสิต โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การสัมมนา อภิปราย สำหรับนิสิต ระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์และนิสิต และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนิสิต มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้น ในด้านการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ควรเน้นการสอนแบบสัมมนา อภิปราย และการนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าของนิสิต มุ่งให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กระตุ้นให้นักนิสิตมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน อาจารย์ควรเน้นให้นักนิสิตมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยการติดตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการในศาสตร์สาขาที่ศึกษาและสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนิสิตในการทบทวนวิทยานิพนธ์ และเพื่อความรอบรู้ของตนเอง และจากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนิสิตมีทักษะตรงกันที่ว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่นนั้น เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยควรมีการจัดตั้งสถาบันภาษาต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้นักนิสิตได้พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมากขึ้น

2. คุณลักษณะส่วนตัว จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า อาจารย์มีทัศนะว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตนั้น มีคุณลักษณะด้านชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น ส่วนนิสิตมีทัศนะว่า นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมีคุณลักษณะด้านเป็นผู้นำในการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวมน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ควรเน้นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น อาจารย์ควรเป็นเพียงผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการเท่านั้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้ร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันและสังคมโดยรวม

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์และของนิสิตโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ดังนั้น ควรมีการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อจะได้แนวทางการพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมตามความต้องการของสังคมต่อไป

3.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาการของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อจะได้แนวทางและวิธีการในการพัฒนาคุณลักษณะทางวิชาการของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กริสนา นกสกุล. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทบทวนนิสิต
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- กานดา ณ ถลาง. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิต
ศึกษา. บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ หน้า 45 - 65. กรุงเทพฯ :
สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- _____. ความคิด - ความเรียงของศาสตราจารย์ ดร.กานดา ณ ถลาง. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ และคนอื่น ๆ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ทศนีย์ วิญญา เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 13 กันยายน
พ.ศ. 2537.
- กุสุมา รักขมณี. "เรียนไปทำไมปริญญาโท," ใน ครบรอบ 12 ปี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร 2515 - 2527. หน้า 136 - 138. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2527.
- แก้วตา คณะวรรณ. "รำพึงถึงการศึกษาระดับปริญญาโท," วารสารศึกษาศาสตร์. 11(1) :
1 - 5 ; ตุลาคม 2529 - มกราคม 2530.
- จรัส สุวรรณเวลา. "การผลิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : เหลียวหลังเพื่อแลหน้า,"
ใน เอกสารการสัมมนาเนื่องในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบรอบ 70 ปี.
เรื่อง การผลิตบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- จรัญ รัตนบุญ. "ปรัชญาและจุดมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานการศึกษา," ใน รายงานการ
ประชุมปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรวิชาพื้นฐานการศึกษา. หน้า 1 - 3. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- จุมพล สวัสดิยากร. การร่างแบบสอบถามและ ABC ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สุวรรณภูมิ, ม.ป.ป.

- จุฬาลงกรณ์, มหาวิทยาลัย. จุฬาริวิจัย. 7 (7) : 1 - 16 ; กรกฎาคม 2531.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร และคนอื่น ๆ . "การติดตามการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช," ใน เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ
เรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. หน้า 862 -
869. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี
ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. (เล่มที่ 3 ครั้งที่ 8).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. "หน้าที่และบทบาทของอาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาและปัญหาที่พบในการทำ
ทนายปริญญาานิพนธ์ของนิสิต," ใน ระเบียบ ประกาศ แนวปฏิบัติขึ้นปริญญามหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2531. อัดสำเนา.
- นายกรัฐมนตรี้, สำนัก. แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : B & B พลัฒบิขซึ่ง, 2534.
- บุญสรวง บุญศิริ. "การพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา", อุดมศึกษา. 13(133) :
3 - 9 ; มีนาคม 2531.
- ประกอบ อุประต์. ความเป็นผู้นำ เป้าหมายและอำนาจในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ประชุมสุข อาชวอรุณ. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์," ใน เสริมสมรรถภาพ
บัณฑิตศึกษา. บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ หน้า 45 - 65. กรุงเทพฯ :
สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ประนอม ภูมิรัตนจรินทร์. การติดตามผลครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2533. อัดสำเนา.
- ประพัฒน์ จำปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

- ประมาณ ชูพิพัฒน์. ตัวประกอบที่สัมพันธ์กับการออกกลางคันของนิสิตบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 ถึง 2526. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ประยูร จินดาประดิษฐ์. "มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับการศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัย," ใน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509 - 2534. หน้า 3 - 18. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2534.
- ประสพ แสนคำเครือ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ทศนีย์ วิดฎา เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2537.
- บุณศรี พ่วงสุวรรณ. "ชีวิตในมหาวิทยาลัย : การพัฒนาคุณภาพนักศึกษา," วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. 2(2) : 1 - 3 ; พฤษภาคม - สิงหาคม 2533.
- พจน์ สะเพียรชัย. "บัณฑิตศึกษาของไทย," ใน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509 - 2534. หน้า 49 - 57. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2534.
- . "การอุดมศึกษาไทยในอนาคต," วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. 7(2) : 2 - 11 ; เมษายน 2537.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. "การศึกษาทัศนะของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชาบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. หน้า 171 - 188. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- . "การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา," ใน พูดเรื่องอุดมศึกษา. หน้า 116 - 125 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- . "ปัญหาการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา," ศึกษาศาสตร์สาร. 12(1-4) : 77 - 87 ; ตุลาคม 2526 - กันยายน 2527.

- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. "ความเป็นผู้นำของนักการศึกษาไทย," ใน บทพจนการศึกษไทย.
หน้า 69 - 74. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
อัสสาเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. "การออกแบบและการสร้างเครื่องมือวิจัย", วัดผลการศึกษา.
12(35) : 73 - 78 ; กันยายน - ธันวาคม 2533.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. แนะแนวบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย,
2524.
- . ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2534.
- . แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539).
กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2535.
- . สรุปข้อมูลสถิติประจำปีการศึกษาระยะ 5 ปี (ปีการศึกษา 2530 - 2534)
ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536 ก.
- . รายงานการศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2534. กรุงเทพฯ :
กองสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536 ข.
- . ประมวลชื่อหลักสูตร สาขาวิชา และปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย,
2537 ก.
- . สองทศวรรษทบวงมหาวิทยาลัย หนังสือที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนา
ทบวงมหาวิทยาลัย ครบ 20 ปี 2529 กันยายน 2535. กรุงเทพฯ :
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2537 ข.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2525.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. "การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลในยุคสังคมข่าวสาร,"
วารสารรามคำแหง. 15(2) : 101 - 103 ; 2535.

ลิจิต ธีรเวคิน. "การศึกษาและการพัฒนาประเทศ," มติชน. 28 มกราคม 2538.
หน้า 22.

วรรณวิมล ทิพย์ชุน. พัฒนาการของบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

วิจิตร ศรีสอาน. "ปรัชญาและเป้าหมายของการบัณฑิตศึกษา, ใน รายงานสัมมนาคณาจารย์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง การบัณฑิตศึกษาศาสตร์.
หน้า 2 - 17. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

✓ วิชัย ดิสสระ. การประเมินผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกการมัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , 2533.

วิทย์ วิศทเวทย์. "ปรัชญาและเป้าหมายของการบัณฑิตศึกษา," ใน เสริมสมรรถภาพ
บัณฑิตศึกษา. บรรณาธิการ โดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ หน้า 66 - 72. กรุงเทพฯ
สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรวิชาพื้นฐาน-
การศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531 ก. อัดสำเนา.

_____. "ปัญหาในการทาวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา," ใน ระเบียบ ประกาศ
แนวปฏิบัติขั้นปริญญาามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร์วิโรฒ, 2531 ข. อัดสำเนา.

_____. สืบลิสองปีมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ 28 เมษายน 2537. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, 2534.

ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7

(พ.ศ. 2535 - 2539) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ :

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.

_____. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2536. ลงวันที่ 22 มีนาคม 2537.

_____. ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่องรับสมัครเข้าเป็นนิสิตชั้นปริญญาโทและ
ประกาศนียบัตรบัณฑิต ณ วิทยาเขต ประสานมิตร มหาสารคามและภาคใต้
ประจำปีการศึกษา 2537. ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2536 ก.

_____. ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเรื่องรับสมัครเข้าเป็นนิสิตชั้นปริญญาเอก ณ
วิทยาเขตประสานมิตร ประจำปีการศึกษา 2537. ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2536 ข.

ศรีรัตน์ ศรีกรองแก้ว. รูปแบบการใช้ชีวิตนิสิต นักศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ เกียรติदानุสรณ์. การศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีต่อ
การเรียนหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิตสาขาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

สมหมาย สุระชัย. การนำเสนอแนวทางการพัฒนานักศึกษาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
อัดสำเนา.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. "การเปรียบเทียบลักษณะและระดับปัญหาของบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
ที่ศึกษาด้วยวิธีการต่างกัน," ใน การสัมมนาคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย การบัณฑิตศึกษาคุศาสตร์. หน้า 31 - 43. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- สมหวัง พิชยานูวัฒน์. "ผ่านถึงบัณฑิตศึกษาทางครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ในทศวรรษหน้า," ใน บททวนการศึกษาไทย. บรรณาธิการ โดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ หน้า 100 - 104. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- สาออง ศรีนิลทา. "ความคิดบางประการเกี่ยวกับงานบัณฑิตศึกษา," ใน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509 - 2534. หน้า 58 - 66. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2534.
- สินธะวา ความศิษฐ์. การนำเสนอแนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาศาสนาแบบศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- สิปพนธ์ เกตุทัต. "บัณฑิตและผู้นำในอนาคต," ใน ความรู้ สื่อนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 2 หน้า 309 - 313. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. (ชุดความคิด - ความรู้ อันดับที่ 8)
- . "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีสู่โลกทัศน์ใหม่ : ไทยและโลก," วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 6(11) : 3 - 11 ; กรกฎาคม 2537.
- สุธรรม อารีกุล. "สาส์นจากอธิการบดี," ใน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2509 - 2534. หน้า 1 กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2534.
- สุนีย์ ช่างเจริญ. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการบัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิตในทัศนะของ นิสิตนักศึกษามหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาครุศาสตร์," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สินลารัตน์ หน้า 45 - 65. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- . "นักวิชาการที่แท้ ตามการรับรู้ของข้าพเจ้า," ใน สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

อนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ. "คำกล่าวในพิธีเปิดการประชุมทางวิชาการเรื่องทรัพยากรมนุษย์ :
 หัวใจงานการพัฒนาประเทศในช่วงแผน 7," ใน ทรัพยากรมนุษย์ : หัวใจงานพัฒนา
ประเทศในช่วงแผน 7. หน้า 11 - 12. กรุงเทพฯ : สถาบันกึ่งอุตสาหกรรมศาสตร์,
 2533.

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุชารมณี. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี บัณฑิตส่วนตัว ทักษะคิด และนิสัยในการเรียน
กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาโท. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย-
 พุทธิกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. (รายงาน
 การวิจัยฉบับที่ 41)

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. แบบสอบถามการสร้างและการใช้. กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อุทุมพร จามรมาน. "การศึกษากับการเป็นนิสิตของเมืองไทย," วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช.
 6(3) : 13 - 23 ; กันยายน - ธันวาคม 2536.

อุไร สังขันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ทัศนีย์ วิญญู เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่กองบริการการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2537.

Aiken, Lewis R. Psychological Testing and Assessment. 7 th ed.
 Boston : Allyn and Bacon, 1991.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and
Education. 5 th ed , Auckland : Mc Graw - Hill, 1981.

Heiss, Ann M. Challenges to Graduate School. San Francisco :
 Jossey - Bass, 1977.

Knowles, Asa S. (Editor - in - Chief.) The International Encyclopedia of Higher Education. (Vol.1) San Francisco : Jossey - Bass Publisher, 1978.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Education and Psychological Measurement. 30 : 607 - 609 ; November, 1970.

ภาคผนวก ก

- รายชื่ออาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

7. รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ รัศมีพรหม
ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
8. รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุตบางกูร
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โศตรบรรเทา
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
10. อาจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก
แผนกวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
11. รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤกษ์
ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์
ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เชิดศักดิ์ โง้วสินธุ์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรพินทร์ ชูชม
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รองศาสตราจารย์ในภา ศรีพรจรรย์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. อาจารย์สนั่น มีจันทร์
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำแผนกวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์

ตำแหน่ง รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

สังกัด มหาวิทยาลัยศรีปทุม

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก Doctor of Education

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 20 ปี ได้แก่

- อาจารย์สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- กรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ฯลฯ

2. รองศาสตราจารย์ ดร.สำเร็จ ยุรชัย

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph.D (Development Education) จาก

Central Luzon State University Philippines

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 11 ปี ได้แก่

- สอนนรายวิชา การวัดประเมินผลระดับประถมศึกษา โรงเรียนกับ
การพัฒนาชุมชน การสัมมนาทางการศึกษา ฯลฯ
- อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท

ฯลฯ

3. รองศาสตราจารย์ ดร.แก้วตา คณะวรรณ

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9

สังกัด มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph.D ด้านจิตวิทยาการศึกษา, พัฒนาการเด็ก,

หลักสูตรและการสอน จาก Cornell University

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 16 ปี ได้แก่

- สอนระดับปริญญาโท
- อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ระดับปริญญาโท

ฯลฯ

4. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ เจริญพิทย

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D (Science Education) จาก Pennsylvania State
University U.S.A.

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 16 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์
- ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา
- ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตรระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ทองอยู่

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. (Mathematics Education) จาก Syracuse University

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 16 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา
- กรรมการควบคุมประกันคุณภาพนิพนธ์
- กรรมการพิจารณาเค้าโครงละเอียดฉบับประกันคุณภาพนิพนธ์
- กรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
- ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา

ฯลฯ

6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โศตรบรรเทา

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D (บริหารการศึกษา, การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ)

จากมหาวิทยาลัยโอเรกอน สหรัฐอเมริกา

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 17 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาโทในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
- อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาเอก สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
- อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานในระดับปริญญาโท
- อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาเอก ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาจารย์ที่ปรึกษา และควบคุมประกันคุณภาพระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

7. รองศาสตราจารย์ ดร.ประพาศน์ พุทธิประภา

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9 และคณบดีคณะมนุษยศาสตร์

สังกัด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. in Educational Linguistics จาก University of
Toronto Canada

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 15 ปี ได้แก่

- กรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาศาสตรศึกษา
- กรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ
- กรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ

ฯลฯ

8. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด . สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. จาก University of Kansas

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 25 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนวิชาวิจัย, วิชาสถิติ
- กรรมการบริหารหลักสูตร
- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

9. รองศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต กิณฑสุวรรณ

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9 และผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
สังกัด สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. จาก University of Pittsburgh

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 15 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
- กรรมการบริหารหลักสูตร
- วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

10. รองศาสตราจารย์ ดร.วิฑูร ตั้งเจริญ

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9 และคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ed.D. จาก Illinois State University

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 10 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- ประธานบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์
- อาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์ระดับปริญญาโท

ฯลฯ

11. รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ ทิพย์รัตน์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. จาก University of Missouri Columbia (UMC) U.S.A

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 10 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- กรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ฯลฯ

12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม จันทน์หอม

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9 และคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. (MESA) จาก University of Chicago

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 20 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- ประธานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

13. รองศาสตราจารย์ ดร.ถาวร สารวิทย์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ed. D. (Ed. Admin) จาก University of Toronto

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 15 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา และสาขา
อุตสาหกรรมศึกษา
- กรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

14. รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ คงเที่ยง

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. จาก University of Missouri Columbia

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 10 ปี ได้แก่

- กรรมการจัดร่างหลักสูตรบัณฑิตศึกษาด้านบริหารการศึกษา
- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา

ฯลฯ

15. รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติ จรรย์ยานนท์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ed. D. (Higher Education) จาก The Pennsylvania State
University U.S.A

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 27 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
พ.ศ. 2509 - 2510
- อาจารย์ผู้ช่วยสาขาอุดมศึกษา ณ Penn State ค.ศ. 1978 - 1980
- วิทยากรและกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาสาขาอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

16. รองศาสตราจารย์ ดร.บันลือ ถิ่นพังงา

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 และรองอธิการบดีมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา

สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชา

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph.D. จาก The University of Iowa

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 16 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
- กรรมการและประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
- กรรมการและประธานคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงปริญญาานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
- ผู้บริหารงานบัณฑิตวิทยาลัย

17. ศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ สุขปรดี

ตำแหน่ง ศาสตราจารย์ระดับ 10 และรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา

สังกัด มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. (Education Media) จาก รัฐโคโลราโด

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 16 ปี ได้แก่

- รองศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน
- อาจารย์ผู้บรรยาย ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก และวิทยากรพิเศษ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยบูรพา
- Visiting Professor and Dean for the College of
Communication Arts at Siam University

ฯลฯ

18. รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ระดับ 9

สังกัด สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

คุณวุฒิระดับปริญญาเอก

Ph. D. (Social Education)

ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 9 ปี ได้แก่

- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกี่ยวกับการสอนสังคมศึกษา ของสาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระดับบัณฑิตศึกษา
- อาจารย์ผู้สอนวิชาเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา ในระดับปริญญาโท

ฯลฯ

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

แผนกการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

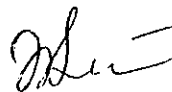
เรื่อง ขอลาขอความเห็นชอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวทัศนีย์ วิญญา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในโอกาสต่อไป

ในการนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งกรอกประวัติของท่านตามเอกสารที่แนบมานี้ ใ้ข้าพเจ้าด้วย อนึ่ง ความคิดเห็นของท่านนี้ผู้วิจัยจะนำไปสร้างเป็นเกณฑ์คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ควรปฏิบัติ คําตอบของท่านจะถือเป็นความลับ และจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น ส่วนประวัติของท่านผู้วิจัยจะนำรวบรวมไว้ในภาคผนวกของเอกสารงานวิจัยในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทัศนีย์ วิญญา)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความกรุณาท่านตอบให้ตรงตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา และการเรียนการสอนของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตต่อไป

ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามโดยคำนึงถึงความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี หลักวิชา คุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพ และประสบการณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลจากคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบกับทัศนะของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ตามระดับค่าคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังมาก
3	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังน้อย
1	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่คาดหวังน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
	<u>คุณลักษณะทางวิชาการ</u>						
1.	เตรียมพร้อมในการเรียน โดยการศึกษาค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน						
2.	นำประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอนในชั้นเรียน						
3.	นำประเด็นปัญหาทางวิชาการที่อภิปรายในชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง						
4.	บูรณาการแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนหรือจากการศึกษาค้นคว้า แล้วสามารถสรุปเป็นแนวคิดของตนเองเพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้						
5.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้						
6.	ศึกษาประเด็นปัญหาที่สนใจ เพื่อเตรียมทำปริญญานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มเรียนภาคเรียนที่หนึ่ง						

ข้อ	คุณลักษณะ ของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
7.	ปรึกษากับอาจารย์ในการทำปริญญานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ						
8.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการทำปริญญานิพนธ์ด้วยตนเอง						
9.	ศึกษาและทำความเข้าใจในการเลือกใช้สถิติเพื่อการวิจัย						
10.	สนใจในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา						
11.	ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในสาขาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง						
12.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์สั่งหรือมอบหมาย						
13.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง						
14.	มีความรักในการเรียนรู้ และสนใจวิชาการต่างๆ ตลอดเวลา						
15.	กระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้ตนเองมีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้ง						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
16.	ติดตามดูการแสดงผลงานและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนหรือการทำงาน						
17.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิเอกชนเรียน						
18.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับเพื่อนนิสิตเอกชนเรียน						
19.	ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ						
20.	แสวงหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอ						
21.	มีวิธีการเรียนรู้โดยการซักถาม ศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือวิธีการอื่นที่ถนัด เพื่อค้นคว้าหาความรู้ใหม่						
22.	มีความพอใจที่จะแสวงหาความรู้และเปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ						
23.	มีความสามารถในการพิจารณาข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความสุ่ม รอบคอบ						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
24.	ก่อนที่จะเชื่อหรือตัดสินใจในเรื่องใด ต้องตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ก่อน						
25.	สามารถวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษากันคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างความรู้ใหม่ได้						
26.	สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทางวิชาการ						
27.	สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหานั้น						
28.	ติดตามความเป็นไปในสังคมโลกจากสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ แล้ว นามาคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุผลก่อนที่จะเชื่อ						
29.	วิเคราะห์ วิจัยเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้มีการพัฒนาสถาบันที่เกี่ยวข้อง						
30.	วางระบบการทำงานของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อป้องกันปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น						
31.	สนใจและเลือกเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาที่เกี่ยวข้องหรือมีประโยชน์						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
32.	นำประเด็นปัญหาที่ได้รับจากการศึกษาอบรมไปค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง						
33.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน						
34.	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และเพิ่มความรอบรู้แก่ตนเอง						
35.	แสดงความคิดเห็นหรือเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมหรือในการสัมมนาได้						
36.	แสดงความคิดเห็นต่อบุคคลอื่นได้อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาด้วยความชัดเจนและเข้าใจง่าย						
37.	โต้ตอบหรือแสดงเหตุผลทางวิชาการกับบุคคลอื่นได้อย่างเข้มแข็ง						
38.	วิพากษ์ วิเคราะห์ข้อความรู้หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจ						
39.	เสนอแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นด้วยวิธีการที่เหมาะสม						
40.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
41.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาไทยได้ อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายได้ครบถ้วน						
42.	มีความสามารถและทักษะด้านการฟังภาษาไทย โดยสรุปประเด็น จากการฟังได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น และครอบคลุม						
43.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาไทย						
44.	สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ให้บุคคลอื่นเข้าใจได้						
45.	เสนอผลงานทางวิชาการในรูปการเขียนได้						
46.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษ						
47.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ						
48.	มีความสามารถและทักษะในการฟังภาษาอังกฤษ						
49.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาอังกฤษ						
50.	พยายามปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>คุณลักษณะส่วนตัว</u>						
51.	มีความอดทนในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทั้งปวง						
52.	มีความอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น						
53.	มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์						
54.	มีความรอบคอบในการทำงาน						
55.	ไตร่ตรองด้วยความรอบคอบก่อนที่จะแสดงออก						
56.	เมื่อจะกระทำสิ่งใด ต้องศึกษารายละเอียดก่อน แล้วจึงลงมือทำ						
57.	ไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการกระทำของตนเองว่า จะเกิดผลเสียต่อส่วนรวมหรือไม่						
58.	วางตัวในฐานะนิสิตได้อย่างเหมาะสมกับกาละ เทศะ						
59.	แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย						
60.	มีความสุภาพอ่อนโยน						
61.	ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเสร็จทันตาม กำหนดเวลา						
62.	ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ อย่างมีประสิทธิภาพ						

ข้อ	คุณลักษณะ ของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
63.	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง						
64.	รักษาเวลาในการนัดหมาย						
65.	มีความเป็นกันเองกับบุคคลอื่น						
66.	ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้						
67.	มีความเอื้อเฟื้อต่อบุคคลอื่น						
68.	ช่วยเหลือเพื่อนทั้งใน เรื่องการงานและส่วนตัว						
69.	ชอบคิดริเริ่มและแสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ						
70.	ชอบคิดและทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์						
71.	ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ						
72.	ชอบแสวงหาความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ						
73.	สามารถคิดพลิกแพลงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นได้						
74.	กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ต่อบุคคล อื่น						
75.	กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
76.	สามารถชักจูงหรือโน้มน้าวบุคคลอื่นให้คล้อยตาม ความเห็นหรือการกระทำของตนได้						

ข้อ	คุณลักษณะ ของนิสิต	ระดับที่คาดหวัง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
77.	เป็นผู้ดำเนินการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม						
78.	มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและบุคคลอื่น						
79.	ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต						
80.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง						
81.	มีความเสียสละและช่วยเหลือบุคคลอื่นตามกำลังความสามารถ						
82.	มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม						
83.	อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษาหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง						

ขอขอบพระคุณที่กรุณา

ภาคผนวก ค.
แบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนิสิต

แผนการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวทัศนีย์ วิญา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร" ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในโอกาสต่อไป

ในการนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามที่แนบมาให้ข้าพเจ้าด้วย คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวทัศนีย์ วิญา)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม เรื่อง

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอความกรุณาผู้ตอบทุกท่านตอบให้ตรงตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา และการเรียนการสอนของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตต่อไป

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

() อาจารย์

() นิสิต

ตอนที่ 2 ทักษะเกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของท่านมากที่สุด

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงหรือปฏิบัติจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามระดับคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงมาก
3	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงน้อย
1	หมายถึง	ระดับของคุณลักษณะที่เป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
	<u>คุณลักษณะทางวิชาการ</u>						
1.	เตรียมพร้อมในการเรียน โดยการศึกษา ค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน						
2.	นำประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอนใน ชั้นเรียน						
3.	นำประเด็นปัญหาทางวิชาการที่อภิปรายใน ชั้นเรียนไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อหา ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง						
4.	บูรณาการแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียน หรือจากการศึกษาค้นคว้า แล้วสามารถสรุป เป็นแนวคิดของตนเองเพื่อประโยชน์ ในการนำไปประยุกต์ใช้						
5.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ กับการทำงานได้						
6.	ศึกษาประเด็นปัญหาที่สนใจ เพื่อเตรียมทำ วิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มเรียนภาคเรียนที่หนึ่ง						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
7.	ปรึกษากับอาจารย์ในการทำปริญญานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ						
8.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการทำปริญญานิพนธ์ด้วยตนเอง						
9.	ศึกษาและทำความเข้าใจในการเลือกใช้สถิติเพื่อการวิจัย						
10.	สนใจในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา						
11.	ปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในสาขาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง						
12.	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่อาจารย์สั่งหรือมอบหมาย						
13.	ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร หรืองานวิจัยใหม่ ๆ ในสาขาที่เกี่ยวข้อง						
14.	มีความรักในการเรียนรู้ และสนใจวิชาการต่างๆ ตลอดเวลา						
15.	กระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า เพื่อหาตนเองมีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้ง						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่ เห็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
16.	ติดตามดูการแสดงผลงานและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนหรือการทำงาน						
17.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับอาจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒินอกชั้นเรียน						
18.	สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการกับเพื่อนนิสิตนอกชั้นเรียน						
19.	ติดตามข่าวความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ						
20.	แสวงหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอ						
21.	มีวิธีการเรียนรู้โดยการซักถาม ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิธีการอื่นที่ถนัด เพื่อค้นคว้าหาความรู้ใหม่						
22.	มีความพอใจที่จะแสวงหาความรู้และเปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ						
23.	มีความสามารถในการพิจารณาข้อเท็จจริงและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความสุ่ม รอบคอบ						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
24.	ก่อนที่จะเชื่อหรือตัดสินใจในเรื่องใด ต้อง ตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ก่อน						
25.	สามารถวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษา ค้นคว้าแล้วนำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างความรู้ ใหม่ได้						
26.	สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลทาง วิชาการ						
27.	สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และพยายามหาวิธีการแก้ไข ปัญหานั้น						
28.	ติดตามความเป็นไปในสังคมโลกจากสื่อมวลชน แขนงต่าง ๆ แล้ว นำมาคิดวิเคราะห์ด้วยเหตุผล ก่อนที่จะเชื่อ						
29.	วิเคราะห์ วิจัย เฝ้าสังเกตสร้างสรรค์เพื่อให้มี การพัฒนาในสถาบันที่เกี่ยวข้อง						
30.	วางระบบการทำงานของตนเองอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อป้องกันปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น						
31.	สนใจและเลือกเข้ารับการศึกษอบรมในสาขา ที่เกี่ยวข้องหรือมีประโยชน์						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
32.	นำประเด็นปัญหาที่ได้รับจากการศึกษาอบรมไปค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อหาที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง						
33.	นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนหรือการทำงาน						
34.	สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้และเพิ่มความรอบรู้แก่ตนเอง						
35.	แสดงความคิดเห็นหรือเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมหรือในการสัมมนาได้						
36.	แสดงความคิดเห็นต่อบุคคลอื่นได้อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาด้วยความชัดเจนและเข้าใจง่าย						
37.	โต้ตอบหรือแสดงเหตุผลทางวิชาการกับบุคคลอื่นได้อย่างเข้มแข็ง						
38.	วิพากษ์ วิเคราะห์ข้อความรู้หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาด้วยความมั่นใจ						
39.	เสนอแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นด้วยวิธีการที่เหมาะสม						
40.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและเข้าใจง่าย						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สามารถ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
41.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาไทยได้ อย่างถูกต้อง และสื่อความหมายได้ครบถ้วน						
42.	มีความสามารถและทักษะด้านการฟังภาษาไทย โดยสรุปประเด็น จากการฟังได้อย่างชัดเจน ตรงประเด็น และครอบคลุม						
43.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาไทย						
44.	สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ให้กับคนอื่นเข้าใจได้						
45.	เสนอผลงานทางวิชาการในรูปแบบการเขียนได้						
46.	มีความสามารถและทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษ						
47.	มีความสามารถและทักษะในการพูดภาษาอังกฤษ						
48.	มีความสามารถและทักษะในการฟังภาษาอังกฤษ						
49.	มีความสามารถและทักษะในการทำความเข้าใจ และสรุปความจากบทความ ตำราหรือเอกสาร งานวิจัยที่เป็นภาษาอังกฤษ						
50.	พยายามปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
	<u>คุณลักษณะส่วนตัว</u>						
51.	มีความอดทนในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทั้งปวง						
52.	มีความอดทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น						
53.	มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์						
54.	มีความรอบคอบในการทำงาน						
55.	ไตร่ตรองด้วยความรอบคอบก่อนที่จะแสดงออก						
56.	เมื่อจะกระทำสิ่งใด ต้องศึกษารายละเอียดก่อน แล้วจึงลงมือทำ						
57.	ไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการกระทำของตนว่า จะเกิดผลเสียต่อส่วนรวมหรือไม่						
58.	วางตัวในฐานะนิสิตได้อย่างเหมาะสมกับกาละ เทศะ						
59.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย						
60.	มีความสุภาพอ่อนโยน						
61.	ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบเสร็จทันตาม กำหนดเวลา						
62.	ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ อย่างมีประสิทธิภาพ						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสิต	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
63.	รับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง						
64.	รักษาเวลาในการนัดหมาย						
65.	มีความเป็นกันเองกับบุคคลอื่น						
66.	ปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นได้						
67.	มีความเอื้อเฟื้อต่อบุคคลอื่น						
68.	ช่วยเหลือเพื่อนทั้งในเรื่องการทำงานและส่วนตัว						
69.	ชอบคิดริเริ่มและแสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ						
70.	ชอบคิดและทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์						
71.	ชอบทำในสิ่งที่ท้าทายความสามารถ						
72.	ชอบแสวงหาความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ						
73.	สามารถคิดพลิกแพลงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นได้						
74.	กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ต่อบุคคล อื่น						
75.	กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง						
76.	สามารถชักจูงหรือนำผู้อื่นมาคล้อยตาม ความเห็นหรือการกระทำของตนได้						

ข้อ	คุณลักษณะของนิสัย	ระดับที่เป็นจริง					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
77.	เป็นผู้ดำเนินการริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม						
78.	มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและบุคคลอื่น						
79.	ทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต						
80.	ทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง						
81.	มีความเสียสละและช่วยเหลือบุคคลอื่นตามกำลังความสามารถ						
82.	มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม						
83.	อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวงการศึกษาหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง						

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ง

- ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1.	5.4807	21.	7.5755	41.	8.5781
2.	4.7668	22.	8.0800	42.	4.0800
3.	6.6479	23.	7.6953	43.	4.0800
4.	6.2385	24.	6.4554	44.	5.6953
5.	5.0986	25.	4.2554	45.	8.5755
6.	5.5012	26.	8.8069	46.	4.4529
7.	4.7464	27.	4.5149	47.	4.4529
8.	6.0177	28.	4.7668	48.	5.3889
9.	5.5380	29.	5.7668	49.	7.7700
10.	7.5781	30.	4.5755	50.	5.0824
11.	4.0800	31.	6.2385	51.	6.8673
12.	5.0824	32.	8.4207	52.	6.5012
13.	5.5380	33.	7.6953	53.	7.0177
14.	6.7668	34.	5.0800	54.	5.0840
15.	4.8862	35.	9.2091	55.	4.0800
16.	4.0800	36.	6.2385	56.	5.7403
17.	5.8063	37.	8.5763	57.	7.8067
18.	4.7668	38.	4.1704	58.	8.7460
19.	6.2385	39.	5.1889	59.	5.1581
20.	7.7464	40.	8.5781	60.	6.9887

ตาราง 8 (ต่อ)

ชื่อที่	ค่าอำนาจจําแนก (t)	ชื่อที่	ค่าอำนาจจําแนก (t)	ชื่อที่	ค่าอำนาจจําแนก (t)
61.	6.1716	69.	8.5780	77.	4.9887
62.	5.3674	70.	5.5380	78.	7.0687
63.	5.6430	71.	5.8067	79.	8.5133
64.	7.1579	72.	6.7403	80.	5.5133
65.	9.9929	73.	7.1976	81.	6.0687
66.	7.5168	74.	6.9887	82.	7.5402
67.	6.7403	75.	5.0687	83.	4.4323
68.	5.1081	76.	6.9825		

ตาราง 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่องคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต	ค่าความเชื่อมั่น
1. คุณลักษณะทางวิชาการ	.9716
2. คุณลักษณะส่วนตัว	.9505
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	.9778

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวทัศนีย์ วิญญา

เกิดวันที่ 29 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2504

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 69/212 หมู่บ้านจัดสรรเกล้าวิลล่า ถนนสุขุมวิท 1 แขวงคลองกุ่ม
เขตปทุมธานี กรุงเทพมหานคร 10230

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน นักวิชาการศึกษาระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถนนแจ้งวัฒนะ
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2518 ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านหมอพัฒนาราชบุรี อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
- พ.ศ.2520 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านหมอพัฒนากุล อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
- พ.ศ.2522 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี
- พ.ศ.2526 เศรษฐศาสตรบัณฑิต (ศ.ศ.บ.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ.2538 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คุณลักษณะของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทคัดย่อ
ของ
ทัศนีย์ วิงญา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
มีนาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะทาง วิชาการ และด้านคุณลักษณะส่วนตัว ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อาจารย์และนิสิต กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 18 คน อาจารย์ จำนวน 108 คน และนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 243 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 83 ข้อ แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 83.48 สถิติที่ใช้ในการคำนวณได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของ ค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ตามทัศนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน
2. อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์มีทัศนะต่อคุณลักษณะทางวิชาการของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตที่เป็นจริง ในระดับปานกลาง ส่วนคุณลักษณะส่วนตัวเป็นจริงในระดับมาก สำหรับนิสิตมีทัศนะต่อคุณลักษณะ ที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตอยู่ในระดับมากทั้งสองด้าน
3. เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทัศนะของอาจารย์กับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา โดยรวมพบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตตาม ทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิตตามทัศนะของอาจารย์อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้าน

4. เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทักษะของนิสิตกับเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา โดยรวม พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตตามทักษะของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตตามทักษะของนิสิตอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้าน

5. เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่เป็นจริงของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตามทักษะของอาจารย์กับของนิสิตโดยรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาจารย์และนิสิตมีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งสองด้าน

CHARACTERISTICS OF MASTER'S DEGREE STUDENTS IN EDUCATION
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY, PRASARNMIT

AN ABSTRACT
BY
TASNEE WINYA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

March 1996

The purposes of this research were to study and to compare the perceptions of the educational experts, instructors, and students toward the expected and the actual characteristics : academic and personality of Master's degree students in Education at Srinakharinwirot University Prasarnmit. The subjects consisted of 18 the educational experts, 108 instructors, and 243 Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit in the second semester of the academic year 1995. Rating scale questionnaires with 83 items were mailed and 83.48 percent were returned. Statistics used for analyzing data were mean, standard deviation and t-test.

The finding were as follows :

1. The perception of the educational experts toward the expected characteristic of Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit were at the highest level. When considered each of the two dimensions, it was found that they were also rated at the highest level.

2. The instructors' perception toward the actual characteristics of Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit was at moderate level. When considered each of the two dimensions, it was found that the academic aspect Master's degree students was rated at moderate level while personality was rated at the high level. The students' perception toward the actual characteristics of Master's degree student was at the high level. When considered each of the two dimension, it was found that they were also rated at the high level.

3. Both of the two actual characteristics of Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit as perceived by the instructors were below the educational experts' criteria at the 0.01 level of significant.

4. Both of the two actual characteristics of the Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit as perceived by the Master's degree students were below the educational experts' criteria at the 0.01 level of significant.

5. The perceptions of instructors and students toward the actual characteristics of Master's degree students at Srinakharinwirot University Prasarnmit were found significantly different at the 0.01 level. When considered each of the two dimensions, it was also found significantly different at the 0.01 level.